NATIONAL LIBRARY
AUG 20 1968
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121; 368—3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.

SATURDAY, AUGUST 10, 1968

LATVIJA AMERIKĀ

63./64. N-RS. SESTDIENA, 1968. GADA 10. AUGUSTS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8 Ont., Canada; tālr. 465—7902.
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A. Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A., tālrunis 486—8975

Iegūti jauni draugi

SARUNA AR ARCHIBĪSKAPU A. LŪSI PĒC ATGRIEŠANĀS NO EIROPAS

Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskaps Arnolds Lūsis jau aizvadītās nedēļas sākumā atgriezās no Eiropas, kur bija piedalījies Pasaules baznīcu apvienības lielsanāksmē Upsalā un kā Rietumvācijas valdības viesis apciemojis vairākas pilsētas, arī Rietumberlīni, kur tieši bija aizliegts pasaules latviešu jaunatnes kongress. Bija paredzēts, ka archibīskaps vadīs svinīgo dievkalpojumu Eiropas latviešu 2. dziesmu svētkos Hanoverā, tādēļ viņa atgriešanās Toronto pirms paredzētā laika mazliet pārsteidza un mudināja preses pārstāvjus lūgt interviju, kuŗu archibīskaps, kaut Saulainē vēl atpūtās no garā ceļojuma, arī neliedza.

Uz jautājumu, kādēļ atgriezies Toronto ātrāk nekā bija paredzēts, archibīskaps A. Lūsis paskaidroja:

„Biju nobažījies par veselību. Īsti labi nejutos jau Zviedrijā, bet Minchenē likās, ka atkārtosies kāda bēgļu gaitās iegūta slimība. Tā būtu mani it kā izolējusi un spiedusi palikt Vācijā ilgāku laiku. Tādēļ steidzos mājup. Paldies Dievam, bažas tomēr izrādījās nepamatotas. Ļoti nožēloju, ka šī iemesla dēļ nevarēju piedalīties Eiropas latviešu dziesmu svētkos, uz kuŗiem biju priecājies un sirsnīgi gatavojies. Bieži tomēr iznāk tā, ka cilvēks domā, bet Dievs dara. Ar to jāsamierinās, arī ceļojumā atrodoties."

Par Upsalā notikušo Pasaules baznīcu apvienības lielsanāksmi mūsu laikrakstā jau vairākkārt ziņots, bet ir puslīdz droši, ka redakciju Kanadas pasta darbinieku streika dēļ joprojām vēl nav sasniegusi vairāki ziņojumi no Upsalas. Jautāts, vai Upsalā notiktis kaut kas nozīmīgs, par ko mūsu laikrakstā ziņu trūkst, archibīskaps izteicās:

„Varētu jau pakavēties pie rezolūcijām, kuŗas pieņemtas Pasaules baznīcu apvienības lielsanāksmē, bet šis temats īsti neiederētos šai intervijā. Bez tam par lielsanāksmi jau samērā daudz rakstīts. Gribētu vēl tikai piebilst, ka Somijas archibīskaps Marti Simojoki īsi pirms lielsanāksmes man paskaidroja, ka nākošajā dienā notiksot Skandināvijas valstu bīskapu sanāksme, kurā, liekas, pārrunāšot arī mūsu baznīcas iesnieguma „iesaldēšanu". Man personīgi ir aizdomas, ka mūsu uzņemšanas lūgums Pasaules baznīcu apvienībā nemaz nav nokļuvis līdz centrālkomitejai, bet vienkārši „apglabāts" ģenerālsekretāra E. C. Blēka rakstāmgaldā."

— Vai domājat vēl kaut ko darīt šai lietā? — bija nākošais jautājums.

„Noteikti," atbildēja archibīskaps. „Vispirms pieprasīšu ģenerālsekretāram rakstveida paskaidrojumu, kādēļ mūsu iesniegumu nenodeva plenārsēdei. Nosūtīšu visiem lielsanāksmes dalībniekiem arī attiecīgu rakstu, pieliekot klāt piemērotus materiālus un triju Baltijas valstu bīskapu iesniegumu — memorandu, kuŗu iespēju robežās jau izdalījām pirms lielsanāksmes Upsalā. Bet, kā jau norādīju pirms izlidošanas uz Eiropu, tobrīd mums nedeva adreses. Tagad mums tās ir. Un nu mēs varam sākt rīkoties, lai censtos pasargāt kristīgo baznīcu pret nevēlamiem politiskiem strāvojumiem. Par to, ka šoreiz lielsanāksmē nozīmīga, pat izšķiroša loma piekrita Pad. savienības delegācijai, man nav nekādu šaubu. Tagad mani iepriecina arī tas, ka, par spīti sākotnējai opozīcijai, par Pasaules baznīcu apvienības centrālkomitejas priekšsēdi tomēr ievēlēja Hanoveras bīskapu Dr. H. Lilji, kas ir latviešu draugs un labi saprot mūsu problēmas. Viesojoties Vācijā, biju arī Hanoverā, kur bīskapu Lilji un mani intervēja radiofona reportieri. Tas man deva iespēju izteikt mūsu baznīcas prieku un gandarījumu par bīskapa Liljes izraudzīšanu šim augstajam un atbildīgajam amatam."

Kā mūsu laikrakstā jau ziņots, archibīskaps A. Lūsis bija saņēmis Bonnas valdības ielūgumu viesoties Rietumvācijā, apmeklējot vairākas pilsētas. Par šīs viesošanās norisi archibīskaps pastāstīja:

„Rietumvācijas vadība 16 bīskapus un baznīcu darbiniekus bija ielūgusi pēc lielsanāksmes Upsalā apmeklēt Vāciju. Mūsu grupā bija Dr. Franklina Freija pēcteicis Amerikas luterāņu baznīcā Dr. Roberts Maršals, Etiopijas patriarchs Abuna Teofiloss, Gānas presbiterāņu baznīcas moderātors Kumodri Galevo, Indijas Andra apgabala ev.-lut. baznīcas prezidents Karlapudi Devašahaijams, Indonēzijas baznīcu apvienības sekretārs Dr. K. Sitompulu u. c. Ceļojuma laikā mēs apskatījām Hamburgu, dodoties arī izbraukumā pa ostu. Jāpiezīmē, ka uz ostas pārvaldes motorkuģa, ar kuŗu braucām, starp citu valstu karogiem bija arī Latvijas sarkanbaltsarkanās krāsas. No Hamburgas lidojām uz Hanoveru, pēc tam uz Berlīni, Koburgu un Minchenei. Man personīgi ļoti interesanta bija uzturēšanās Berlīnē un Koburgā. Berlīnē redzējām milzīgo jaunbūvju darbu, kas paveikts pilsētas rietumu daļā, kā arī komūnistu uzcelto kauna mūri, kuŗu mums rādīja vairākās vietās, lai mēs redzētu, kādā steigā tas celts. Dažās vietās mūrī iebūvētas pat mājas, kuŗu aizmūrētajiem logiem priekšā vēl karājas nenoņemtie aizkari.

Tikko ieradies Berlīnē, viesnīcā dzirdēju radioziņu, ka sabiedroto kontrolkomisija Rietumberlīnē aizliegusi latviešu jaunatnes kongresu. Mēģināju tūlīt sazināties ar kongresa rīkotājiem, bet ierobežotā laika dēļ tas neizdevās. Runāju gan ar Berlīnes luterāņu baznīcas bīskapu Šarfu, kas solījās kaut ko darīt šai lietā, bet, protams, cerību jau vairs nebija. Domāju tomēr, ka šis kongresa aizliegums latviešu lietai bija labākā reklāma, ko vien varam iedomāties. Ja Pad. savienības sūtnis Austrumvācijā Abrasimovs to būtu aptvēris, viņš sabiedroto kontrolkomisijai nekad nebūtu iesniedzis protestu pret šo kongresu. Iegādājos dažādus vācu laikrakstus. Visos, izņemot par šo aizliegumu, izskanēja neapmierinātība. Ievadrakstu autori jautāja, vai Rietumberlīni vēl var uzskatīt par brīvības simbolu. Vai arī turpmāk dažādu tautu kongresu rīkošanai būs jāizprasa kontrolkomisijas atļauja? Vai ar šādu rīcību Rietumberlīnes liktenis nebūs apzīmogots? Kāds ievadnieks norādīja, ka Austrumvācijas valdība veikli izmantojusi šo kongresa aizliegumu, lai izspēlētu trumpi, kuŗu nav likusi galdā daudzus gadus, proti — sabiedroto kontrolkomisija ar šo rīcību atzinusi, ka Rietumberlīne nepieder pie Rietumvācijas un joprojām ir okupēta pilsēta. Es domāju, ka šī lieta vēl nav beigusies, ka tai būs vēl atskaņas, varbūt pat visai tālejošas. Arī mums vajadzētu šo gadījumu izmantot, īpaši attieksmē uz mūsu amerikāņu un angļu ‚labvēļiem'.

No Koburgas, kuŗa kā kabatā iekļaujas Vācijas komūnistu pārvaldītajā daļā, mūs robežsargu pavadībā aizveda līdz Austrumvācijas robežai. Katram vajadzētu redzēt šo robežu ar dzeloņstiepļu režģiem, mīnu laukiem, spoži apgaismotu un uzartu smilšu laukiem, kuŗā, laikam, var saskatīt pat peles pēdas, tāpat ar

(Nobeigums 5. lpp.)

AINAS NO BĒRNU SVĒTKIEM SIDRABENĒ

Augšā: Mācītājs A. Čops diriģē Sidrabenes vasaras nometnes bērnu kori, ar kuŗu bija sagatavojis vairākas tautas dziesmas. — Vidū: Tautas deju priekšnesumus bija sagatavojusi Nora Pulciņa. — Apakšā: Nometnes mazo bērnu grupa, „pārvērtusies" par mārītēm, uzskrien laukumā, lai sniegtu uzvedumu „Vasariņa klāt" (skat. rakstu 4. lpp.).

Foto: J. Līgers

Maskavas dūmi Eiropā izplēnējuši

Dūmi, kuŗus pēdējās nedēļās Eiropā sakūpināja Maskava, bija biezi un kodīgi. Kremlis lielījās, ka tik plaši militāri manevri padomju varas laikā nekad nav notikuši. Tiem vajadzēja iebiedēt ne vien ķecerīgos čechus, kas iedrošinājās mest sprunguļus Varšavas pakta saškobīto ratu spieķos, bet arī panākt Rietumu reakciju, lai pārliecinātos, cik tā ir ātra un efektīva. Maskava varēja justies ļoti apmierināta. Izņemot Rietumvācijas modrību, agrākie kaŗa laika rietumu sabiedrotie militāro spiedienu pret Čechoslovakiju uzskatīja par pašu komūnistisko valstu „iekšējo lietu", par kuŗu nav vērts sevišķi interesēties, jo ir gluži vienaldzīgi, kāda virziena komūnisti atrodas pie čechu valsts stūres. Maskavas ietekme Austrumeiropā, šķiet, Rietumus maz interesē. Vai Varšavas militārā alianse, kas vērsta pret NATO aizsardzības spēkiem, vājinās vai pastiprinās, Rietumiem, acīm redzot, tāpat neliekas svarīgs jautājums.

Čechoslovakijas pašreizējie vadītāji šādu Rietumu nostāju bija paredzējuši. Valsts dzīvi vairs nevada ideālais Tomass Masariks, kā bija liktenīgajā laikā trīsdesmito gadu beigās, bet gan Maskavā politiski izglītotais Aleksandrs Dubčeks. Pat ja būtu gadījies „otrs Čemberlēns", kas Maskavas militārajos draudos mēģinātu pasargāt mieru Eiropā pret jaunajiem Kremļa agresoriem, jāšaubās, vai Dubčeks tam būtu uzticējies. Bet nupat aizvadītajās Čechoslovakijas krizes dienās arī „jauns Čemberlēns" neradās. Dubčeks skaidri apzinājās, ka uz Rietumu atbalstu velti cerēt. Galu galā, viņš tomēr ir komūnists, kaut arī Maskavas virskundzības pretinieks, taču kapitālisma noliedzējs un visādā ziņā pret Rietumiem aizdomīgs. Tā Dubčeks izšķīrās par kompromisu ar Kremli, un Maskavas dūmi izplēnēja bez uguns, par lielu apmierinājumu miermīlīgajiem Rietumiem.

Prestiža ziņā Dubčeks galu galā bija gandarīts: Maskavas politbirojs pilnā sastāvā ieradās Čechoslovakijā. Taču Kremlis uz visu raugās ļoti reālistiski; prestižs to neinteresē, ja kārtojami svarīgi politiski jautājumi. To izkārtošanai Maskavai arī laika diezgan. Pēc gandrīz četru dienu ilgajām sarunām necilajā slovaku robežpilsētiņā Ciernā, kur Maskavas politbirojs tikās ar čechu komūnistu partijas prezidiju, apspriedes vietu 3. augustā pārcēla uz Bratislavu, pieaicinot arī Maskavai padevīgos satelītus — Austrumvāciju, Poliju, Ungāriju un Bulgāriju.

Par Ciernas apspriedēm oficiālajā informācijā vienīgi teikts, ka „sarunas risinājušās biedriskā garā un turpināsies Bratislavā uz plašākas bazes". Abas puses atturējušās sniegt žurnālistiem jebkādus paskaidrojumus. Tikai Čechoslovakijas nacionālās sapulces (parlamenta) prezidents Josefs Smrkovskis reportieŗiem no 50 soļu atstatuma izvairīgi uzsauca: „Es iesāku ar smaidu un, kā redziet, vēl turpinu smaidīt!"

Slepenība un paziņojums par jaunajām apspriedēm Bratislavā izraisīja plašas masu demonstrācijas Prāgā. Tūkstošiem čechu un slovaku sapulcējās galvaspilsētas galvenajā laukumā. Kad kāda 17. gadsimtā baroka stilā celta nama balkonā parādījās nacionālās sapulces prezidents Smrkovskis, pūlis sauca: „Sakiet mums taisnību!" Demonstranti nesa plakātus ar saukļiem, to vidū: „Mēs vēlamies, lai Rumānija un Dienvidslavija atbalsta mūsu intereses Bratislavā!" Pūlis sauca: „Lai dzīvo neatkarīgā Čechoslovakija!"

Smrkovskis paziņoja, ka čechu valdībai Ciernas sarunās sekmējies aizstāvēt jaunās demokratiskās brīvības, un lūdza tautu atbalstīt šo cīņu. Viņš arī pavēstīja, ka Dienvidslavijas prezidents Tito atrodas ceļā uz Prāgu, tāpat drīzumā gaidāma Ru-

(Nobeigums 8. lpp.)

Ligita Balode

Latviešu jaunietis un latviešu grāmata

Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības izdevums „Ziemeļkalifornijas Apskats" maijā ar pamatotu lepnumu un gandarījumu varēja atzīmēt 100. numura iznākšanu. Ievērojot, ka tas iznāk tikai reizi mēnesī, parasti apm. 18 lappušu apmērā, 100. numura sasniegšana ir jau respektējams veikums, bet jo sevišķi jāpriecājas, ka redakcija pratusi piesaistīt prāvu skaitu jaunās paaudzes līdzstrādnieku. Nozīmīgākais tomēr ir fakts, ka šis Jāņa Skujiņa rediģētais izdevums tālu pārsniedz lokālo biļetenu robežas: to varētu pieskaitīt pie mūsu trimdas dzīves mazās periodikas, jo bez informācijas par vietējo latviešu dzīves notikumiem tas sniedz ne vien lasītāju vēstules, bet arī ideoloģiskus rakstus, kritiku, apcerējumus, dzejoļus, feļetonus un citu, nevairoties arī no polemikām. Jaunās paaudzes līdzdarbība izdevuma saturā savukārt ienes spirgtas vēsmas. Sekojošais raksts pārņemts no „Ziemeļkalifornijas Apskata" šāgada marta un aprīļa numuriem, liecinot, ka šo izdevumu ar interesi var lasīt ikviens latvietis, vienalga, kur tas dzīvotu.

Ka rakstniecība ir galvenais faktors, no kuŗa vajadzētu mācīties pareizu izteiksmi un valodu, par to reti kāds šaubīsies. Latviešu jaunatnei cītīgi ieteic lasīt; tas palīdzēšot iztīrīt jaunatnes piesārņoto, nepareizo, nelatvisko izteiksmi. Nav ko iebilst. Latviešu grāmatas vēl arvien turpina iznākt pietiekamā daudzumā. Tās tomēr ir krietni dārgākas nekā amerikāņu grāmatas, kaut liela daļa latviešu grāmatu ir tādas, kuŗu autori sen miruši; arī to mantinieku, kuŗiem pienāktos autoru honorāri, vairs nav. Ir pa starpām arī apstrīdētu vērtību pārdrukājumi no latviešu autoriem aiz dzelzs aizkara, kuŗiem arī honorāri netiek sūtīti. Tātad — izdevniecības tiek cauri ar samaksu par iespieduma materiāliem un strādnieku algām. Tas tomēr šo latviešu grāmatu cenu nepazemina. Izdevniecības nestrādā ar zaudējumiem, jo latvieši mīl grāmatas, pērk tās un lasa. Vēl neesmu bijusi nevienā latviešu mājā, kur goda vieta nebūtu ierādīta grāmatu krātuvei. Vēl arvien lielākais iznākošo grāmatu skaits pieder vecākās paaudzes autoriem, un, laikam, arī šo grāmatu pircēju vairums nekomplektējas no jauniešiem. Lai nu kas maksā par grāmatām, tās ir jauniešiem bagātīgi pieejamas, un, ja vien grib, tie var tajās atrast „pareizu" latviešu valodu.

Tikko izlasīju Tilta apgādā izdoto un izreklāmēto Jāņa Sarmas grāmatu „Rotaļa bez noteikumiem". Autoram esot laba latviska izglītība, viņš rakstījis Latvijā un sevišķi ražīgs kļuvis trimdā. Vecs autors, rakstniecībā un arī gados. Ja šo grāmatu būtu sarakstījis latvietis, kas latviešu valodu mācījies tikai trūcīgajās bēgļu un trimdas skoliņās, domāju, ka vecākās paaudzes kritiķi to būtu izbāruši un izkaunājuši piesārņotās valodas dēļ jau visos trimdas laikrakstos. Grāmatā aprakstīta latviešu ieceļotāju dzīve un izdarības Austrālijā, bijušā Latvijas inteliģence un tās pēcnācēji. Vecie labi iekārtojušies, dakteŗi, mācītāji, inženieŗi, veiksmīgi tirgotāji, bijušie direktori, inspektori u.t.t. Kādam mājā pat visa siena izveidota no kristalla un dārgakmeņu (!) inkrustācijām. Jaunā paaudze — studenti, mākslinieki vai arī jau izstudējuši brīvo profesiju darbinieki. Neviens no tiem vairs nerunā tīru latviešu valodu, ikdienas sarunas notiek tikai žargonā. Autoram ir neapstrīdamas tiesības veidot savus tēlus pēc patikas, bet — arī tās vietas grāmatā, kuŗās autors raksturo vidi un apraksta izdarības, ir žargonā! Minēšu tikai pāris piemēru, jo nav iespējams uzrakstīt visus: „. . . satika savu tjutori . . . iespējams, ka spinstere . . . partija (?) bij izdevusies . . . sabiedrisks darbinieks un milkbāra īpašnieks . . . tā īpašums bij necilā saburbā . . . varēja labi pārredzēt māju bekjardus . . ." u.t.t. Pietiks.

Laba grāmata esot tāda grāmata, kuŗu izlasītu gribas pēc laika atkal pārlasīt. Ja mēs gribam būt paši pret sevi godīgi, tad atbildēsim sev, cik no tām trimdā iznākušajām latviešu grāmatām, kuŗas sakrātas mūsu grāmatu skapjos, mēs gribam pārlasīt vēl un vēl? Ir maz cerību, ka turpmākās paaudzes trimdā rakstīs latviski, bet pagaidām mums vēl ir latviešu rakstniecība — latviski. Būtu patīkami, ja mazākais tie autori, kuŗi latviešu valodu pareizi prot un pārvalda, rakstītu tīrā valodā.

Saka jau, ka tagad pusaudži ietekmē pieaugušo gaumi. Vērojot veco paaudzi latviešu dzīvē, mākslā un literātūrā, nāk prātā Anšlava Eglīša romānā „Homo novus" uzrakstītās rindas par kādu profesoru: „Kļūdams vecs, viņš sāka baidīties, vai tikai viņu nedomā vecmodīgu un laikam atpalikušu . . ." Lasot vecos autorus un dzejniekus, kuŗi tagad bieži izmēģinās „lauztā" pantmērā dzejā, negaumīgos, netīrā valodā rakstītos teikumos, juceklīgi krāsām piesmērētos audeklos, kaut kā rodas salīdzinājums ar vecmāmiņu, kuŗa, par spīti reumatismam un gadiem, mēģina kratīties „frugā". Tas ir nepiedienīgi, nožēlojami un smieklīgi, kaut arī „laikmetīgi". Bet ja kāds ir gudrāks un prot vairāk, tad tam ir jāmāca, ne jāmācās no tiem, kuŗiem pats dibināti pārmet.

Cilvēki lasa grāmatas izglītības papildināšanai, lai sekotu jaunākajiem sasniegumiem literātūrā, vai arī tikai laika kavēklim. Pēdējais iegansts ir caurmērā visizplatītākais. Bet lai varētu izlasīt un saprast grāmatā apskatīto vielu, ir jāprot valoda, kuŗu atkal var vislabāk apgūt lasot. Ja kāds lasa grāmatu, valodu pilnīgi nepārzinot, tad grāmatai jābūt interesantai, pat intriģējošai, jo tad, kaut ar vārdnīcas palīdzību, tā tomēr tiks izlasīta.

Jaunieši, kuŗi ir zem pilngadības vecuma, ir dzimuši un auguši svešumā. Viņu lielākajai daļai zināšanas latviešu valodā ir ļoti minimālas, lai neteiktu vēl mazākas. Bez šaubām, par to vainojami tikai bērnu vecāki, kuŗi nav izpratuši un apzinājušies savu pienākumu pret savu dzimteni un saviem bērniem. Daudz ir runāts un rakstīts par sabiedrību, kuŗu vaino, ka tā nepiegriež pietiekamu vērību un nedod pietiekami līdzekļus, lai jaunā paaudze paliktu latviska. Kas sastāda sabiedrību? Galvenā sastāvdaļa taču ir ģimenes ar bērniem. Mēs esam nonākuši atpakaļ pie bērnu vecākiem.

Paldies Dievam, latvieši svešumā ir iekārtojušies labi. Tiem ir lepnas mājas, ar kuŗu lielumu un iekārtu cenšas viens otru pārspēt, tāpat kā ar apģērbiem, automobiļiem, ceļojumiem. Latviešus šai ziņā ir pārņēmis liels sacensības, var pat teikt — lielības gars. Ir pietiekami naudas dārgiem atvaļinājumiem un viesībām, jo visu to var parādīt un pastāstīt citiem, par to runā un cits citu apskauž . . . Pietiek naudas, lai bērnus sūtītu privātās mākslas stundās. Bez kurnēšanas tiek gatavoti dārgi skatuves kostīmi, pirkti dārgi mūzikas instrumenti, jo arī tas dod iespēju paspīdēt sabiedrības priekšā. Bet ja bērns sadomā spēlēt bumbu kopā ar citiem latviešu bērniem, tad „sabiedrībai"

(Turpinājums 8. lpp.)

IEPAZĪŠANĀS AR TĒRVETI

Bez bieži daudzinātajām un tādēļ labi pazīstamajām bērnu vasaras nometnēm Toronto tuvumā — Saulaines un Sidrabenes, tāpat Latviešu katoļu vienības lauku īpašuma Mežciema, Toronto Austrumu draudzes īpašuma Tālavas, Toronto mednieku un makšķernieku kluba Bērzaines un Hamiltonas kluba Lielupes ir vēl kāda cita nometne, kuŗa reti minēta mūsu presē un tādēļ vairumam lasītāju nepazīstama. Tas ir Montrealas latviešu Sv. Pāvila draudzes lauku īpašums Tērvete, kuŗu apsaimnieko īpaša, no draudzes neatkarīga pārvalde.

Radās vēlēšanās apmeklēt šo it kā piemirsto „bārenīti". Ceļu izmācā mērot no Montrealas draugu vadībā, un tas bija labi, jo arī pēc pamatīgākās izstāstīšanas pareizajam ceļam var viegli pabraukt gaŗām. Bet ja ceļu zina labi, no Montrealas var „izskriet laukā" visai ātri, ceļš arī nav tik ļoti noslogots braucējiem kā no Toronto. Varbūt tas agrās rīta stundas dēļ.

Visapkārt nelieli meži iesēdušies lauku un klajumu vidū. Automašīnas ātrajā skrējā gaŗām aizslīd lauku saimniecības un pilsētiņas, tīras un klusas. Bet lai cik neliela pilsētiņa, tajā pacejas kāda katoļu baznīca ar vienu vai pāris torņiem.

Pēkšņi iebraucam Ontario provinces pierobežas pilsētiņā Hoksberijā, kurā jāpietur ļoti svarīgu iemeslu dēļ. Montrealieši še sabrauc bariem, lai iegādātos tik ļoti vajadzīgo „dzīves prieku", jo Kvebekā alkohola rūpniecības strādnieku streika dēļ šī laikmeta dzīves nepieciešamība nav iegūstama. Parasti pircēji iegādājas lielāku kvantumu, jo grūtības taču jādala ar radiem, draugiem un paziņām. Liekas, ka Ontario provincē ieslīdētu daudzi tūkstoši dolaru vairāk, ja nepastāvētu birokratiskais formālisms pircējiem izpildīt vajadzīgās veidlapas. Tā gaidītāju rinda tikko kustas uz priekšu. Jānostāv gandrīz divas stundas, kamēr iegūstam kāroto mantu.

Pārbraucot Otavas upei, esam atkal Kvebekā un pēc 9 jūdzēm nogriežamies šaurā ceļā, kas līkumiem lokas no viena pakalna uz ielejas otrā. Arī še mežu vidū skatienam paveras klajumi ar mājām un laukiem, pat kāda vientuļa mežmalas baznīciņa. Drīz atkal jānogriežas pa kreisi kādā grantētā ceļā, kas izrādās vēl līkumaināks, pakalnu un koku dēļ arī nepārredzamāks. Bet nav jau arī jāsteidzas. Kreisajā pusē cauri klinšainajai gultnei plūst Rūžupe, vietām krāčaini strauja, citur mierīgu plūdumu. Ēnainajās krastmalās aug koki un krūmi, kuŗi gaŗāmbraucēju skatieniem nosedz labu daļu krastu veidojumu, kas saistītu dabas mīļotāja acis. Tādēļ vietām jāpietur, lai apskatītu kādu īpatāku krasta līniju. Dažās vietās izbūvētajos aizsprostos gandrīz jūdzes gaŗumā sastrēguši papīrmalkas kluči, kuŗus noteiktā laikā atbrīvo un pludina tālāk uz Otavas upi, bet pa to uz papīrfabrikām. Reizēm strādnieki pārstaigā krastmalas un iestumj krastos aizķērušos kokus atpakaļ straumē.

Ceļa labajā pusē pie stāva sānceļa redzama plāksnīte ar uzrakstu D. Dislers. Še kādam Montrealas latvietim pieder mazs lauku īpašums, gan tikai atpūtas vajadzībām. Šis 9 jūdžu gaŗajā ceļā nav vienīgais, jo vasarnieku mājiņas iekļērušās vienā otrā klinšu ieplakā.

Beidzot ceļš nogriežas pa kreisi pāri tiltam, zem kuŗa atkal mutuļo ūdens, vējoties pāri klinšu bluķiem. Priekšā paveras klajums ar dažām fārmām, kuŗas pieder galvenokārt skotiem. Vēl pāris griezienu pa labi, un kādas piekalnes pakājē, koku un jaunaudzes abās pusēs apņemts, ceļš jau vijas pa Tērveti.

Pastāvās piekalnes pakājē ir viena vasarnīca, bet līdzenākajā upes pusē vairākas. Pie peldētavas pļavā var novietot automašīnu, kur vien patīk, bet sevišķi daudz mašīnu nav redzamas.

Pirms šī īpašuma iegādāšanās Montrealas latvieši dažus gadus īrēja nometņu vietas, maksājot par sezonu 1200 dol. Tad nejaušības dēļ radās izdevīga iespēja tikt pie pašu īpašuma. Pašreizējās Tērvetes bijušais īpašnieks sāka būvēt viesnīcu, bet ceļu pārvalde pārvilka viņa nodomiem svītru: šai vietā paredzēto tiltu pār Rūžupi uzcēla 3 jūdzes tālāk upes lejgalā. Montrealas Latviešu Sv. Pāvila draudze pirkšanas piedāvājumu pieņēma un ieguva šo īpašumu 1959. gadā. Nepabeigto viesnīcu izbūvēja, piemērojot nometņotāju vajadzībām. Pagrabstāvā iekārtota virtuve un ēdamtelpa, bet visas pārējās telpas domātas pieaugušajiem nometņotājiem, kuŗi paši gatavo maltītes, kopīgajā telpā paēd un patērzē, lai pēc tam izklīstu pēc patikas. Nometnes bērniem ir atsevišķa ēdamtelpa pirmā stāva verandā, bet viņu mītnes atrodas tālāk, upes tuvumā, barakveida celtnēs, kuŗas iedalītas 4 gultu istabiņās. Šo mītņu priekšā gaisā slienas masti, kuŗos rēhajā vējā plīvo Latvijas un Kanadas karogi. Sākuma gados bija paredzēts Tērvetē iekārtot arī slēpotavu, taču nepieciešamajām ierīcēm pietrūka līdzekļu. Slēpošanai še ir ideāli apstākļi ar pakalniem un līdzenumiem, bet mūsu modernajā mechanizācijas laikmetā arī slēpotāji prot vairs tikai „nošļūkt" pa nogāzi, ja iepriekš uzvilkti pakalnā ar tauvu.

Tā pamazām radās vasaras nometne Tērvete, kuŗu oficiāli atklāja 1964. gadā. Sv. Pāvila draudze savu īpašumu nepārvalda un neapsaimnieko, bet tas kļuvis visai neatkarīgs iestādījums ar savu budžetu, pārvaldi un atsaucīgu atbalstītāju grupu. Gar upmalu iedalītie apbūves gabali vēl nav pārdoti, jau uzceltas kādas 20 vasarnīcas, bet 10 nopirktie zemesgabali vēl nav izmantoti. Ja rastos pieprasījums, vēl vairākus akrus zemes apbūves vajadzībām varētu sadalīt pakalnu piekājē. Interesanti piebilst, ka še apbūves gabalus iegādājušās arī dažas ASV latviešu ģimenes.

Bērnu nometnei nav pastāvīga vadītāja, bet šo uzdevumu veic tautieši, kuŗi var upurēt vienas vai divu nedēļu laika. Tādi šovasar ir K. Ribakovs, A. Gūtmanis u. c. Māsas pienākumus veic M. Stāprāne, kuŗa vienu nedēļu vadīja arī pašu nometni, bet pārējā laikā ierodas pāris reižu nedēļā. Nometnes ārsts ir Dr. Mauriņš.

Mūzicēšanu uz dažādiem vienkāršiem instrumentiem bērniem mācīja A. Gūtmanis. Nometņotāji ar lielu atsaucību apmeklēja mācību stundas, bet neaizmirsa arī dziedāšanu, tautas rotaļas un dažādas sporta nodarbības. Priekšpēdējā nometnes nedēļā (20. jūlijā) notika sporta svētki, kuŗos nometņotāji sacentās tāllēkšanā, augstlēkšanā, skriešanā, šķēršļu skrējienā, volejbolā un basketbolā. Sporta nodarbības vada Jānis Lukstiņš. Nometņošanu beidzot (27. jūlijā), savukārt notika bērnu svētki ar nodarbībām dažādos stendos un zināšanu pārbaudi latviešu valodā, Latvijas ģeogrāfijā, dziedāšanā un mīklu minēšanā, kā arī pasaku un sakāmvārdu teikšanā.

Pēcpusdienā paklīda valodas, ka sekmīgie makšķernieki izvilkuši labu skaitu zušu un divas palielākas storēm līdzīgas zivis, kuŗas pašreiz pārtaisot par „komerciālām delikatesēm". Kopā ar citiem ziņkārīgajiem dodamies „rūpnieckus" meklēt arī mēs. Kā tad — pašā upmalā kūp milzīga muca, kuŗā, vāku pacejot, redzamas stieplēs sakārto zušu un gabalos sadalīto lielo ar latvisku vārdu nenosaucamo zivju virknes. Tās jau labi nobrūnējušas, bet gatavas vēl nav. Pirmā stunda esot viskritiskākā, — kūpinātāji stāsta. Ja tad pārcepinot un zivīm pārplīstot āda, tad delikateses vietā iznākot tikai parasts gaļas gabals. Mucas apakšā ir pulksteņveidīgs mērītājs, kas rāda vai nu temperātūru, vai arī dūmu spiedienu. Siltumu un dūmus pievada zemē ierakta caurule, bet apkurei lieto zaļus alkšņu zarus un lapas. Šis degvielas dēļ vien Ontario tautiešiem, šķiet, nav iespējams iegūt attiecīgās garšīguma gradācijas zušu maltīti. Protams, visa darbība ap mucu arī norit īsti svinīga rituāla noskaņā.

Kamēr saule vēl labā gabalā, aizejam uz apmēram vienu jūdzi attālo spēkstaciju Bell Falls upes augšdaļā. Tikko iemīta taciņa krūmiem aizaugušajā mežā mūs noved pie krituma, no kuŗa gan pašu spēkstaciju neredz. Krituma augšā mierīgi plūstošais ūdens gāžas pāri klintīm un mutuļo baltā, mežonīgi uzbangotā masā. Stāvot tuvumā, skats ir gandrīz baigs. Tā vien liekas, ka noslīdēšana pa stāvajām klintīm it kā verdošajā dabas elementā ir nenovēršama, ja neplēķeras kaut niecīgākajam zariņam. Nevilus jāapbrīno makšķernieki, kas gabalu tālāk mierīgi sēž ūdens izgrauztajā ilcī un gaida lomu. Spēkstacijas ūdensvada caurules izbūvētas tā, ka nav redzamas. Stalto koku svinīgais miers asos kontrastos vieš apziņā dabas tūkstošveidīgo izteiksmes bagātību.

Ar uzmācīgām mušiņām kaudamies, brienam ārā no meža pasakas. Jaunieši palaikam pulciņā peldot upē lejpus krituma līdz nometnes vietai. Labam peldētājam tā arī nav problēma, jo ūdens līdz tilta kritumam atkal ir dziļš un rāms. Pati upe pie nometnes ir vismaz četreiz platāka nekā Notavasaga pie Saulaines. Peldēšanās gan paredzēta tikai šaurā joslā pie krasta, jo tālāk upe spēji padziļinās. Kāds puišelis lūdz mātei atļauju pārpeldēt upi, jo draugi laivā pavadīšot. Mātes iedrošināšanai viņš nevilus izsauj atzīšanos: „Tā jau nav pirmā reize..." Krast-

(Nobeigums 5. lpp.)

LATVIJA

63./64. N-RS. SESTDIENA, 1968. GADA 10. AUGUSTS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

Mūsu reālie un nereālie mērķi

MODRA ZANDBERGA APCERĒJUMS PAR JAUNATNES JAUTĀJUMIEM

(Nobeigums)

Lielākā problēma pašreiz ir jauniešu piesaistīšana latviešu pasākumos pēc latviešu papildskolu beigšanas. Līdz šim nav izstrādāti un iedzīvināti nekādi regulāri projekti vai programmas šai grupai. Tādēļ jāmeklē un jārada jauni veidi. Jārada pat tādi jaunatnes centri, kādi ir žīdiem. Arī mums bagātāko draudžu īpašumos jāizplāno un jāizveido jaunatnes un sporta centri, kuŗos jaunieši varētu regulāri satikties, iepazīties, izmainīties domām, runāt latviski, darboties un priecāties. Arvien smieklīgākas izklausās centrālo organizāciju sanāksmēs dzirdētās runas, kurās bijušie virsnieki mēģina spriest un dot norādījumus jaunatnes audzināšanas jautājumos. Laiks un dzīves veids ir mainījies. Pat ģimene vairs nespēj veikt audzināšanu un valodas iemācīšanu. Ģimenes locekļiem pavadot savu laiku ārpusē, arvien vairāk ģimenes nozīmi un ietekmi aizstājuši sabiedriski iestādījumi un dažādi pulcēšanās veidi. Šos iestādījumus arī mums, latviešiem, jāsāk iedzīvināt jaunatnes audzināšanā.

Plānošanas un reālu mērķu trūkums nereti saskatāms arī draudžu dzīvē. Mūsu archibīskaps un draudzes vienmēr norādījušas uz baznīcas lielo nozīmi latviskuma uzturēšanā. Bet vai esam arī domājuši par jaunajim mācītājiem, kuŗi turpinātu šo darbu? Būtu pēdējais laiks no draudžu un Jāņu sarīkojumu atlikumiem sagādāt stipendijas jauno mācītāju studijām. Latvietības saglabāšanas veidus vispār vairāk un tālredzīgāk jāplāno.

Lai jaunatnes darbā rastos skaidrāki mērķi un reālākas pieejas uzdevumu īstenošanai, jaunatnes darbs turpmāk jāanalizē un jāplāno speciālistiem — psīchologiem, sociologiem, jaunatnes audzinātājiem un vadītājiem, kuŗu ziņā labāk, kā cilvēki reaģē attiecīgā situācijā, kas viņus interesē, kā viņi ietekmējas un izveido uzskatus. Šie speciālisti varētu daudz vieglāk ieteikt veidus, kā iespaidot arī mūsu jauniešus, lai tie paliktu pie latvietības.

Tādēļ mums savu uzturēšanās zemju robežās vajadzīgas akadēmiķu, jaunatnes darbinieku un sociologu konferences, kuŗās varētu apspriest jaunatnes īsto problēmu, rast jaunas idejas un tās nodot tālāk mūsu centrālajām organizācijām līdzekļu sagādei un projektu iedzīvināšanai. Problēma tomēr nemainīsies, ja pastāvēs uzskats, ka jaunatne nav nozīmīga. Nekas nākotnē nemainīsies mums par labu, ja jaunās atziņas nevēlēsies pieņemt un īstenot organizācijas un atsevišķie tautieši. Tādā gadījumā jau ļoti drīz mūsu jaunā paaudze strauji aizies no latviskuma.

Sāksim rūpēties, lai tas nenotiktu. Gādāsim, lai mūsu trimdas vēsturē nebūtu jāieraksta Arnolda Toinbija brīdinājums kā liecība par mūsu tuvredzību.

Modris Zandbergs

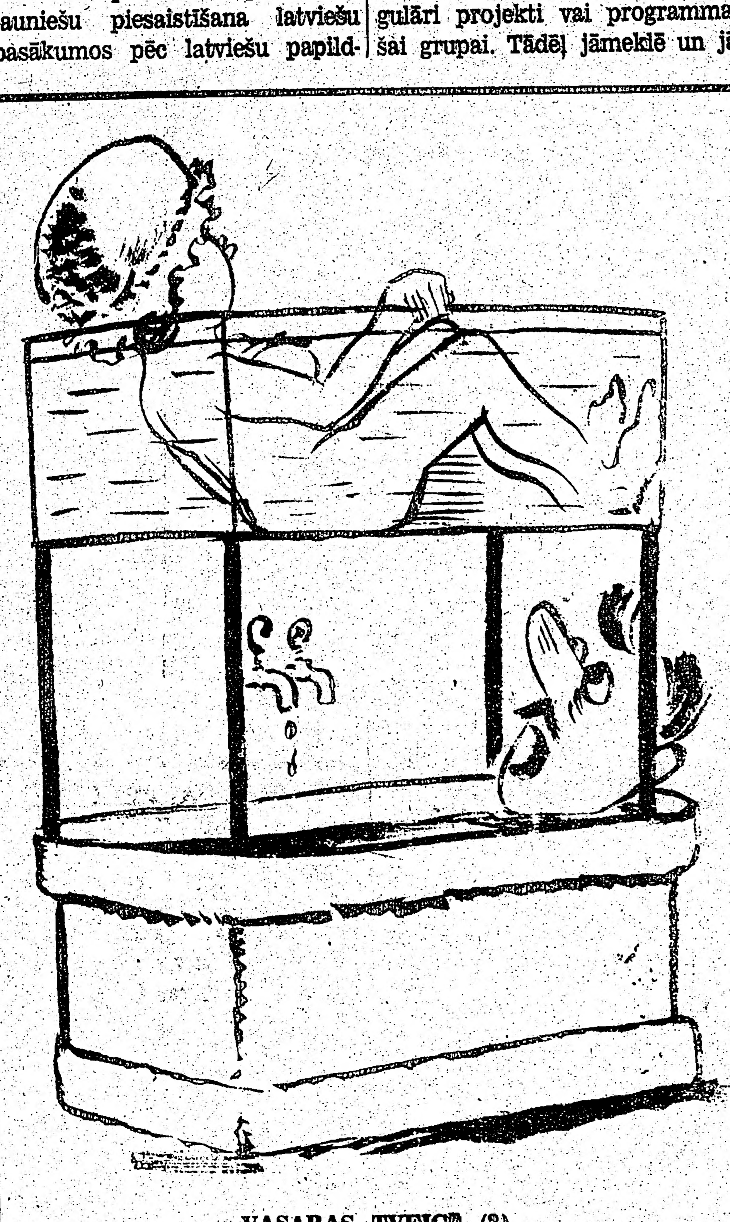

VASARAS TVEICE (2)
Divvietīgā veldzes konstrukcija pašu mājā.
Ed. Keiša karikatūra

● Nēģeru mācītāja Dr. Kinga nošaušanā apsūdzētais Džēms Īrls Rejs stingrā apsardzībā no Anglijas pārvests uz Memfisu, ASV, kur viņam būs jāstājās tiesas priekšā 12. novembrī. Viņa aizstāvis iesniedzis Reja nevainības motīvāciju, bet pats Rejs pavada laiku labi vēsinātās telpās Šelbijas apgabala cietumā.

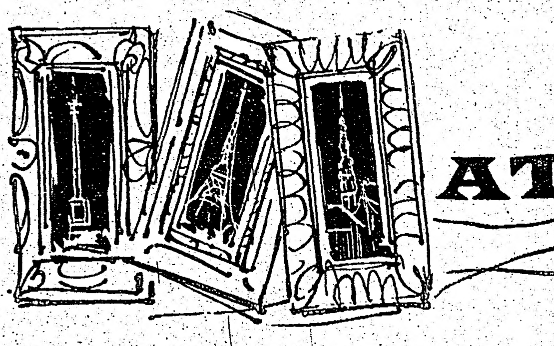

HUGO VĪTOLS

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

(37. turpinājums)

Dzimtniecības atcelšanas gadā jaunais autors aizmirsa savus baigos piedzīvojumus Omskas cietumā un iejūsminājās līdz domai par krievu cilvēka ideālu, kas esot pilnīgs godīgums, pilnīga izlīgšana un pilnīgs universālisms. Krievu garīgie darbinieki rādīs zemākiem slāņiem ceļu, un tie laipni pieņems savu vadoņu labos nodomus.

Bet ko Dostojevskis domāja par mākslu? Vispirms, viņš prasīja mākslai brīvību. „Mākslai nevar uzspiest likumus''. Mākslai ir sava integrāla, organiska dzīve, tā „atbilst cilvēka iedzimtām prasībām pēc skaistuma'', bez kuŗa „viņš varbūt nemaz negribēs dzīvot zemes virsū". Jo vairāk cilvēks nonāk pretrunās ar īstenību, jo vairāk viņš slāpst skaistuma un saskaņas.

Māksla ir lietderīga, tā dod sparu, uztur mūsu spēkus, stiprina mūsu dzīves izjūtu. „Māksla allaž ir tagadnēja un īsta, un tā nekad nav bijusi citāda.''

Cilvēks pieņem skaistumu bez noteikumiem un pavisam vienkārši, tāpēc vien, ka tas ir skaistums, un godbijībā viņš noliecas tā priekšā, „nevaicājot, cik tas lietderīgs un ko ar to var nopirkt.'' Māksla ir īstāka par visīstākām lietām, jo tā ir dzīves augstākais mērķis. Savā augstākajā izpausmē skaistuma ideja noslēpumainā veidā sastopas ar ticības ideju. Skaistuma ideja vainagojas pravietojumā: „Skaistums atpestīs pasauli" (Krasota mir spasjot).

Tāda īsumā bija Dostojevska doma par skaistumu un mākslu, kas viņa skatījumā nebija šķiŗami.

Ko tad Fjodors Dostojevskis teica par mākslas izstādi Pēterpils mākslas akadēmijā?

Viņš pagalam nokritizēja Jakobi Arestantus, aizrādot uz visām kļūdām, ko gleznotājs bija ielaidis. Rakstnieks zināja, par ko runāja, jo pats bija valkājis kāju dzelžus un cietumnieka raupjo tērpu. Viņš aizrādīja, ka mākslas darbs nav spogulis. Ka mākslas darbā allaž atrodams un jāatrod pats mākslinieks. „Episka, nepiedalīga miera mūsu laikos nevar būt; māksliniekam jāraugās miesīgām un gara acīm.'' Tādēļ Dostojevskis Jakobi gleznu nosodīja, jo „tajā nesot mākslinieciskuma pat par mata tiesu".

„Vai jūs zināt, Jakobi kungs, ka, dzenoties līdz pārspīlētībai pēc fotografiskās patiesības, jūs jau tādēļ vien uzgleznojat nepatiesību. Tā ir melodrāma, ne patiesība..."

Tai pašā apcerējumā Dostojevskis konstatē: „Nekā pasaulē nav skaistāka par skaistu ķermeni," bet arī aizrāda, ka tādus modeļus tikpat kā neiespējams atrast.

Un ko viņš teica par Manē Nimfu un satiru? Trīs vārdus: „Šausmīgi, šausmīgi, šausmīgi!''

Bet par apbalvotajiem — Hūnu, Čistjakovu un Verščaginu? Viņus vārdā nenosaucot, viņš saka, ka publika apbrīno šīs gleznas, bet aizrāda, ka laureāti savus darbus traktējuši skatuviskā, ne dabiskā veidā.

Un lielais krievu rakstnieks, tai laikā 40 gadu vecs, pārdzīvojis nāves sprieduma pasludināšanu, apžēlošanu, notiesāšanu uz katorgu, Vremja okobŗa numurā (X) pasludināja lielo patiesību: „Mākslinieciskā patiesība ir pavisam cits nekā dabiskā patiesība.'' Brīnumainais uz skatuves nav tas pats kas brīnumainais dabā. Kāda intuicija!

Tā sprieda Vremja mākslas un literātūras redaktors Pēterpilī laikā, kad Kurbē, Šanflerī un Zolā iestājās par „reālismu mākslā".

Vai lai atzīmējam pretstatus starp Zolā natūrālistisko romānu sēriju Rugon-Makariem un Dostojevska Brāļiem Karamazoviem? Pirmā romānu virkne ir pagalam nodilusi, mūsdienās vairs tikai ar piespiešanos lasāma, kamēr Dostojevska meistardarbs ir svaigs, spēcīgs un rosinātājs līdz pēdējai dienai un pēdējai lappusei...

Lai kā, Dostojevska pareģojumi piepildījušies līdz neticamam baigumam. Viņš nojautis un izpratis cilvēku labāk kā kuŗš katrs cits liels moderns rakstnieks. Viņa viedoklis par mākslu palicis tikpat jauns kā viņa romāni.

Cik no visa tā — te runājam par Dostojevska vērtējumu viņa žurnālā par mākslu — bija palicis Kārlim Hūnam prātā, grūti pateikt, taču par vienu varam būt droši: Hūns, uz Parīzi dodoties, vairs nebija neaprakstīta lapa un brīnumus gaidītājs jauneklis, naīvais Vāgners...

Nobeidzot savu apcerējumu par Hūna attieksmēm ar Kurbē un Manē mākslu, varam teikt, ka pirmo viņš noraidīja tā satura dēļ, otru — gleznošanas veida dēļ.

Bet kādas bijušas Hūna attieksmes pret Parīzes Salona favorītiem?

FAVORĪTI: KABANELS, ŽEROMS, MEISONJĒ.

Ā, ā, a! Cik skaista būtu dzīve, ja
Tik nerautu mūs vells;
Ja būtum tā, ja būtum kā
Ka-ka-kā, kā ba-ba-bā,
Kā Ka-ba-nels!
Ai jā, ai jā!...

(Mākslas skolas sava laika audzēkņu-zobgaļu ziņģe)

Romantisms glezniecībā bija svinējis savu uzvaru 1824. gada Salonā ar Delakruā Schio asinspirti, Engra klasicisms bija piedzīvojis savu apoteōzi Vispasaules izstādē 1855. gadā, Kurbē reālisms bija guvis atzinību ar Sievieti un papagaili 1865. gada Salonā, impresionisma celmlauzis Manē bija kļuvis tik populārs un ieguvis tik daudz jaunu draugu, ka Salons neuzdrīkstējās 1868. gadā noraidīt ne viņa Sievieti ar papagaili, ne Zolā ģīmetni, un 1869. gadā — Brokastis un Balkons jau guva vienu otru vēlīgu kritiku.

Bet Kārlis Hūns, kā redzējām, nebija sekojis nevienam no šiem sava laika izcilajiem gleznotājiem. Bet kā bija ar publikas favorītiem, ar akadēmiķiem?

Vai viņš nebija nolēmis pieslieties tiem?

To varētu saprast, jo panākumu atslēga jau bija akadēmiķos, kas cēla un gremdēja, pieļāva vai noraidīja un arī noteica, kam piešķirt ne visai daudzās godalgas.

Hūns kā ikviens mākslinieks, protams, gribēja, lai viņa darbs gūtu pienācīgu atzinību. Labākais, ko tādā gadījumā varēja darīt, būtu pieslieties vienam no gleznotājiem, kas tai laikā, no 1865. gada līdz 1870. gadam bija populāri un slavas vainagoti. Tie bija Kabanels (1823—1889), Žeroms (1824—1904), Bugero (1825—1905), Kutīrs (1815—1879), Meisonjē (1815—1891).

Tie bija Salona „lauvas", mākslas skolu profesori, Goda leģiona un Salona godalgotie, Akadēmijas locekļi, godāti un turīgi vīri, Francijas mākslas dzīves noteicēji.

Atcerēsimies, ka tajos laikos mākslas tirgotāji un publika pirka tikai tās gleznas, ko Salons bija atzinis par pietiekami labām izstādei savās sienās.

Hūns visu to zināja. Arī viņam gribējās panākumu, atzinības, goda. Kā visiem. Bet viņš ar savām universālām mākslinieka spējām atteicās tiem sekot, lai paliktu uzticīgs savai patiesībai. Un toreizējie favorīti?

Viņus atradīsim kādā visai interesantā, bet melancholiskā Albumā, ko izdevis Ņujorkas Metropolitēna mākslas mūzejs 1957. gadā, ar virsrakstu Aizmirstie favorīti (Forgotten Favorites). Tajā atrodam attēlotus kādreiz tik bezgala slavinātā Kabanela „Veneras piedzimšanu'', Žeroma „Pigmalions un Galateja", Meisonjē „Ģenerālis un viņa adjutants'.

Pagājis gadsimts, kādas četras paaudzes, un viņi vairs ir tikai „Aizmirstie favorīti". Aizmirsti favorīti, kas ieslīdējuši pilnīgā vai pusaizmirstībā. Vēl tik nesen apbrīnotie meistardarbi, šedevri, šodien vairs ir tikai, lietojot nesaudzīgo vācu terminoloģiju — „Kitsch'', proti, saslaukas ar pretenzijām!

(Turpinājums sekos)

Imants Sakss

78 dziesmas jauktajiem koŗiem

Valentīna Bērzkalna redakcijā Latviešu koŗu apvienība ASV 1967. gada beigās 2000 eksemplāros izdevusi jauktu koŗu dziesmu krājumu ar visai necilu, bet reizē iespaidīgu nosaukumu — „78 dziesmas". 200 lappušu krājums reprezentē 30 latviešu komponistus, no kuŗiem gandrīz visi pēc otra pasaules kaŗa savu patvērumu atraduši rietumu brīvajā pasaulē. Kā izņēmumi minami Jēk. Graubiņš, kuŗš dzimtenē pārcieta fiziskas un morāliskas represijas, tad A. Feils un A. Sīlis, kuŗu jauno dzīvību izdzēsa baigā gadā 14. jūnija notikumi. Dzīvo vidū vairs nav prof. J. Vītola, prof. Ād. Ābeles, pro. J. Mediņa, Jēkaba Poruka, J. Cīruļa, V. Dārziņa, E. Freimanes, V. Lindes un jau pieminētā Jēk. Graubiņa. Toties vairāk vai mazāk aktīvi latviešu koŗa dziesmas lauku brīvajā pasaulē kopj, vecuma kārtībā nosaucot, V. Ozoliņš, L. Slaucītājs, H. Pavasars, J. Kalniņš, B. Skulte, J. Kalnietis, J. Norvilis, A. Okolo—Kulaks, A. Kalnājs, E. Šēnfelds, V. Baštiks, V. Bērzkalns, I. Sakss, A. Jērums, T. Ķeniņš, L. Apkalns, A. Purvs, A. Vītoliņš un A. Jansons.

Brīvās Latvijas pastāvēšanas 10. gadā iznāca dziesmu krājums „62 dziesmas koŗiem", 10.000 eksemplāros, kuŗā bez jaukta koŗa dziesmām bija arī vairākas vīru koŗa un dažas sieviešu koŗa dziesmas. Tagad Latvijas 50 gadu svētkos varam skatīt svešumā iznākušās 78 dziesmas jauktiem koŗiem. Salīdzinot abus krājumus, jākonstatē, ka mūzikāli interesantāks ir pēdējais, jo uzrāda ne vien plašāku autoru skaitu, bet arī gaŗāku laika sprīdi dziesmu komponēšanā. Toties „62 dziesmās" ar mazāko autoru skaitu (J. Vītols, A. Kalniņš, Ād. Ābele, J. Reinholds, P. Līcīte, Jāz. Mediņš, V. Ozoliņš, J. Graubiņš u. c.) bija vairāk „lieldziesmu", piem., J. Vītola „Čigānu dziesma" (Fr. Bārda), Jāz. Mediņa „Mežotnes taure" (V. Plūdons), A. Kalniņa „Balāde par melno purvu" (V. Plūdons), Ād. Ābeles „Mūzikai" (Sibila) u. c. Raksturīgi, ka radikālākās ieskaņas parādījās tieši Vītola un pa daļai Kalniņa un Ābeles dziesmās, kurpretī toreiz jaunie (Ozoliņš, Līcīte, Reinholds) ierobežojās ar koŗiem un tautai pieņemtām un pierastām atziņām, kas, droši vien, izskaidrojams ar bijību pret krājuma virsredaktoru J. Vītolu. „78 dziesmās" stāvoklis jau krasi mainījies. Tagadējā vidējā un jaunā paaudze runā savu individuālu valodu un zem viena kopīga saucēja šos autorus nebūs iespējams savest. Saprotams, tas ir ne tikai dažādo mūzikālo novirzienu ietekme, bet arī domu un gara brīvības nopelns, kas ļauj ikvienam komponistam rakstīt tā, kā viņš atrod par iespējamu un pareizu.

„78 dziesmās" latviešu koŗa dziesmas vecmeistars J. Vītols pārstāvēts ar trim dziesmām: „Karalis un bērzlapīte", „Bērzs rudenī" (Fr. Bārda) un mazāk pazīstamo, 1945. g. rakstīto „Lūgšana latvietim, svešumā klīstot" (E. Verle). Ar septiņām dziesmām reprezentēts J. Graubiņš. Tās visumā mazāk dzirdētas, kaut gan viena no tām — „Austrumzeme" (J. Lācis) parādījās jau pieminētajās „62 dziesmās". Bez minētās šai krājumā vēl atrodam „Dziļa laime" (R. Spriņģis), „Nokturns" (V. Plūdons), „Dziesmiņa" (Ed. Treimanis), „Bārenītis" (K. Skalbe), „Sudrabiņa birzi gāju" (t. dz.) un „Jūriņ' prasa smalku tīklu" (t. dz.). Atsevišķi jāpiemin ļoti iespaidīgais „Nokturns", kam savā laikā, tāpat kā „Austrumzemei", Reitera koris sniedza konģeniālu tulkojumu. Pēcizsūtījuma periodam pieder necilā „Dziesmiņa", taču dziļu izteiksmes un drāmatisma spēku Graubiņš parāda „Bārenītē", it sevišķi vārdos „Man ir bail!" un „svešas mātes bērns ir smags". Liekas, ka šiem vārdiem Graubiņa mūzikā ir bijusi kāda dziļāka nozīme, jo arī viņam bija jāauklē šie „svešie bērni" resp. okupantu pavēles. Krāšņu un atbilstošu mūzikālu ietērpu saņēmusi arī latviešu tautas barkarolla „Jūriņ' prasa smalku tīklu". Seko Ād. Ābeles īsā, bet introspektīvi dziļā „Veltījums" (J. Ezeriņš), kuŗu varētu apzīmēt par tīri „ābelisku" dziesmu. Kontrastā pavisam „nemediņisks" izliekas J. Mediņa korālis „Ticība" (V. Moora), kas lieku reizi parāda mūsu lielā instrumentālmūzikas meistara samulsumu, izsakoties koŗa dziesmu formā. Tāpat vienīnieks palicis J. Poruks ar „Baltuniņu" (t. dz.), Latvijas laika dzīvu tautas dziesmu apdari. Pieci skaņdarbi iezīmē V. Ozoliņa šai kontinentā veldoto jaunradi: „Svēto skaņu pasaulē" (V. Dombrovska), „Es tēvu zemei noliecos" (A. Eglītis), „Dziesmu vairogs" (J. Veselis), „Vienā tumšā vakarā" (Rainis) un „Spēlēju, dancoju" (Rainis?). Visai īpatnā ir V. Ozoliņa vieta latviešu mūzikā, jo viņš savā mūžā izgājis cauri trejas skolas: Pēterpils — Maskavas, Rīgas un Čikagas. Ļoti interesanta šķiet pati pēdējā dziesma, ko jau bijusi izdevība noklausīties. Krājumā sastopam arī J. Cīruļa „Vīziju" (E. Stērste), kuŗu komponists uzskatīja par vienu no savām mīļākām dziesmām. Tā radusies komponista tēva nāves ietekmē. L. Slaucītāja „Vēlējumam" (B. Dombrovska) seko A. Feila „Latgales tautas dziesma „Aiz ezera augsti kalni". Visvairāk dziesmu piešķirts H. Pavasaram — kopskaitā divpadsmit. Blakus sīkākām garīgām dziesmām, kā „Ziemas svētku dziesma" (A. Vītols), „Brīdi bargā" (L. Akurātere), „Lieldienas" (R. Vanags), sastopam arī plašāku apmēru un dažādu noskaņu tvertas koŗa dziesmas. Te „Prelūdija" (bez vārdiem), „Kristus šodien dzimis" (A. Feils), „Apklāj zemi" (K. Jēkabsona), „Viens vienīgs vārds" (K. Zāle), „Šūpļa dziesma" (K. Skalbe), „Rudens" (K. Skalbe), „Jāņsnieg" (E. Ķezbere), „Nopūta" (V. Strēlerte), „Vedat drīz" (tautas daina). Sevišķi izcila vērība piegriežama viņa „Nopūtai", kas sarakstīta 1963. g.

Visai iezīmīgu priekšstatu par A. Sīļa iesākumiem un agri pārtrauktiem mūzikāliem nodomiem sniedz viņa divi dziesmas „Vienots vainags" (L. Bērziņš) un it sevišķi viņa „Katordznieku dziesma" (L. Paegle). Ir iespējams, ka no Sīļa varējām gaidīt daudz svaigu ierosmju, par spīti aiziešanai Ventspils tautas konservātorijas direktora amatā Latvijas trīsdesmitajos gados. „Vokalize" četrām balsīm (bez vārdiem) un „Apsnigošā pilsēta" (J. Sudrabkalns) uzskatāmi raksturo J. Kalniņa nedaudzos avangardos dziesmu literatūrā. B. Skultes mūzika labi parādīta viņa rezignētajā „Vecā pirtiņā" (Fr. Bārda), „Tumsa nāka" (t. dz.) un „Kaŗa vīrs man uzseda" (t. dz.). Uzmanīgam lasītājam te pavērsies vecās un jaunās mūzikas interesants salīdzinājums autora pirmajā dziesmā. J. Kalnietis sniedz tautas dziesmas apstrādājumu „Kas tā tāda skuju būda" ar lepnu piezīmi, ka viņa aranžējums ļoti tuvs 1924. g. suitu ansambļa dziedājumam Rīgas skolotāju institūtā. Skaitā visbagātākais lappušu skaits pieder J. Norvilim (pavisam 44) ar 10 dziesmām, no kuŗām viena „Nedēļa senatnē" (teiksma) satur sevī septiņas gan savienotas, bet arī atsevišķi dziedamas tautas dziesmas. Te „Kaladū", „Gani", „Zīles vēsts", „Tumsa, tumsa, kas par tumsu", „Rīga, Rīga" (visas tautas dziesmas), „Debesu kalējs" (V. Cedriņš), „Trimdinieki" (Rainis), „Kalna bērēji" (Sibirijā izsūtītā dzejnieka teksts), „Kaps kalnā" (K. Dziļleja) un jau pieminētā mīkale „Nedēļa senatnē". Vairākas no šīm dziesmām godalgotas dziesmu svētku konkursos, bet „Kalna bērēji" jau ieguvuši plašāku latviešu koŗu atzinību un nupat uzņemta arī nākošo Kanadas latviešu vispārējo dziesmu svētku programmā. Divas rakstura pretējas dziesmas parādās blakus (25 gadu radīšanas atstarpe), A. Okolo—Kulaka un A. Kalnāja dažādās mūzikālās mēraukias apliecinot. Tās — „Smilšainos ceļos labos" (L. Tauns) un „Tu, Mūžīgais" (K. Jēkabsons). Treju izcili gaumīgu un gaisīgu tautas dziesmu apdaŗu īpašnieks ir V. Dārziņš, kuŗām vajadzētu iekļūt latviešu koŗu repertuārā. „Man māmiņa tā glabāja", „Es maza meitiņa", „Noriet saule vakarā" neprasa tālākus cildinājumus, tikai mīlestību un atzīšanu. Ļoti plaša joprojām ir Ed. Šēnfelda tematu amplitūda, patriotismu un sarkasmu ieskaitot. Parastā techniskā veiksmē viņš godalgots un godalgojams visos konkursos, kamēr vēl tādi pastāvēs. Atzīstot un zināmā veidā respektējot „Latvieša ticību" (L. Breikšs), „Tūdaliņ, tagadiņ" (V. Cedriņš), „Dziesmu vairogs" (J. Veselis), ne tik viegli izprotams „Mecenāts" (P. Aigars) kā koŗa dziesma, tāpat jautājums, kā šī dziesma palikusi bez godalgas.

Ātri apdzisa E. Freimanes radošā un izpildošā mūzikālā rosme un no pirmās palikuši tikai nedaudzi paraugi. Šinī krājumā ievietota elastīgā tautas dziesmas apdare „Pilna upe baltu ziedu". No trejām V. Baštika dziesmām divas veltītas garīgai noskaņai—„Kristusbērna roze (E. Ķezbere), „Golgātas krusts" (E. Treimanis) un viena „Himna Latvijai" (Aspazija) patriotismam. Skumji un negaidīti noslāpa V. Lindes dzīves un mūzikas liesma. Mazā, gaumīgā „Klusā nakts" (J. Jaunsudrabiņš) pierāda komponista iekšēji tverto rezignāciju un ārējo vienkāršību. Lindes konservātorijas klases biedra A. Jēruma skaņrade daudz krāsaināka, techniski komplicētāka. „Klusu, klusu klausījos" (t. dz.) un „Tālā dārza putns" (Z. Lazda) pieder pie latviešu koŗu repertuāra dziļākām vērtībām, kaut katram korim šīs dziesmas nebūs pa spēkam. T. Ķeniņš reprezentēts ar „Ziemas svētku introits" (evaņģelija vārdi), „Dieva kalpa vakars" (V. Strēlerte) un „Augstākā dzimtene" (A. Ķeniņš). Nenoliedzot šo dziesmu atsevišķo vērtību par sevi, jāpiezīmē tomēr, ka Ķeniņa mūzikāli ļoti nozīmīgās dziesmas, kā „Vakara dziesma" (V. Strēlerte) un „Svešie dārzi" varēja atkārtot arī šinī krājumā, kaut tās jau atrodamas 1953. g. izdotā Čikagas latviešu dziesmu svētku krājumā. Tā rastos plašāka un noteiktāka ieskate par Ķeniņa patieso lomu un stāvokli latviešu mūzikas gājumā. Tāpat radikālāku paraugu varējām sagaidīt no L. Apkalna, kas krājumā pārstāvēts ar „Latvijas saullēkts" (M. Ausala). Šai gadījumā varbūt drusku pāri nodarīts arī A. Jansonam, jo viņa „Nakti bira zelta rasa" (T. Zeiferts) neaizsniedz dažas citas vēlāk rakstītas koŗa dziesmas, pie tam minētā dziesma jau pamanīta 1960. gadā izdotā garīgu dziesmu krājumā „Zelta rasa", gan ar pāris savādākiem akordiem. Plašāku koŗa darbu „Bāŗa bērni" (V. Plūdons) devis A. Purvs, kas visumā labi parāda Purva stāvokli citu jaunāko latviešu komponistu vidē. „Ticība" (L. Breikšs) un „Vakars" (V. Strēlerte) pieder A. Vītoliņa 1964. gada skaņu mākslai. Krājumā atrodam arī V. Bērzkalna „Noriet saule vakarā" (t. dz.) un šo rindu autora „Es dziedāju, gavilēju" (t. dz.) un „Ganiņa bēres" (t. dz.).

Tāpat kā citām tautām, arī latviešiem tikpat kā nav sieviešu kārtas komponistu. Pretēji citām tautām latvieši neuzrāda izcilas sekmes garīgajā mūzikā. Pasaules laikmetīgiem mūzikas virzieniem latvieši seko diezgan nedroši un ar kavēšanos. Vienīgi tautas dziesmas kopšanas laukā latvieši visai īsā laika sprīdī pagājuši daudzām citām tautām gaŗām. Patriotiskās noskaņas latviešu komponistu darbos parādās vēl samērā bieži, tomēr aizvien vairāk apsikst šo noskaņu mūzikālā vērtība. Trīsdesmito gadu romantisms šajā krājumā jau tikpat kā izzudis. Paspīd pa rezignācijas momentam, kas daļēji izskaidrojams ar komponista ārējo izkliedētību un izolāciju no koŗu aktīvā darba, prasījumiem un problēmām. Un te jācitē Ād. Ābeles skaistās dziesmas „Veltījums" dzejnieka J. Ezeriņa vārdi:

Vai bite zieda jomā,
kad sakrāj medu, vied?
Vai dziesminieki domā,
kam savas dziesmas dzied?
Ja tikas, klausēs jaule
ir naidinieks, ir rads;
dzied dziesminieks, kad saule,
un klausās sevī pats.

Visumā padarīts milzīgs darbs un pateicība pienākas darba idejiskiem ierosinātājiem, darba praktiskiem paveicējiem un dziesmu autoriem. Visus nopelnu sekā nepaspēšu nosaukt, taču noteikti jāpiemin Arnolds Kalnājs, Valdis Aldiņš, Jānis Ūdris — visi krietni latviešu koŗa dziesmas kopēji — un, protams, krājuma redaktors Valentīns Bērzkalns, kas savā darbā nu jau pielīdzināms latviešu mūzikas burtniekam.

Šim krājumam neapšaubāmi ir arī ievērojama sabiedriska un politiska nozīme. 30 latviešu komponisti nesuši sevī brīvības domas un skaidri un gaiši pateikuši noraidīgu atbildi Latvijas okupantiem. Reizē pasvītrota Latvijas koŗa dziesmas attīstības nākotnes līnija, kuŗai netrūks savu sekotāju. Atšķiŗot vēstures lappuses, redzam, ka latviešu mūzikas darbinieki neaiziet bojā ilgākos svešuma gados, te pieminot Jurjānu Andreju, Jāzepu Vītolu, Emīli Melngaili, Hariju Ori u. c. Un nemaz nav vienmēr vajadzīgi kupli klausītāju un cienītāju pulki.

Taču plašākai latviešu sabiedrībai svešumā vajadzētu kaut cik respektēt šī darba darītāju pūles. Šī krājuma nedrīkst trūkt nevienā organizācijas bibliotēkā, nevienā korī. Ja nu latviešu ko-

(Nobeigums 5. lpp.)

Ērika Vilciņa ieguvusi maģistres gradu (M. Sc.) ķīmijā Queen's universitātē un saistījusies darbā Lakehead universitātē Portarturā.

Arnolds Jānis Smiltnieks beidzis Voterlū universitāti, iegūstot M. A. gradu vēsturē. Viņš pieder pie korporācijas Vendia saimes.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

Mārtiņš Ziverts „Kaļostro Vilcē", komēdija 3 cēlienos, Zīverta lugu serijas jaunākā burtnīca, izdevis Latviešu apvienības Austrālijā kultūras fonds, 74 lpp.

O. Lielvārdis „Lidojošie šķivji", Krolla kultūras biroja izdevums, vāku un ilustrācijas zīmējis Egils Krollis, 75 lpp.

„Latviešu Juristu Raksti" Nr. 9, latviešu juristu žurnāls trimdā, 1968. gada pirmā burtnīca, redaktors Konstantīns Ozoliņš Zviedrijā, 48 lpp.

Valentīns Pelēcis

* * *

Mans plātības laiks,
mana jaunības pārgudrība,
sadega reizē ar veco Jelgavu.

Nebija viegli mirt ticībai,
nebija viegli redzēt kritušos,
ko pasaules liekuļi vēlāk apraudāja . . .

Viss, viss sadega līdz galam.
Pelnos naīvie iedēstīja
asiņainas māņticības rozes.

Sapņos naīvie iesēja
baltas pieneņu pūkas,
kas vienmēr sazied lielceļu malās.

Abas puses gadiem ziedējušas,
bet man nav tādu svārku,
ne cepures, kur šos ziedus piespraust.

Jelgavu pametu pliks,
no Cēdelgemas gūsta iznācu pliks,
pliks svešumā nomiršu.

PANDORA

ARTURS VOITKUS

ROMĀNS II DAĻA

(31. turpinājums)

— Lai paliek, — Ilga pētīgi lūkojās Verā. — Labāk pastāstiet, kāpēc neesat mani apciemojusi, ja jau taisāties manu padēlu precēt?

— Es....mēs . . . Kārlis teica....

Ilga piegāja Verai tuvāk, satvēra aiz elkoņa un sirsnīgi ielūkojās acīs.

— Kārlis teica! Ko vīrieši zina par tādām lietām? Atnāciet kādu vakaru, parunāsimies. Es ļoti priecājos, ka Kārlis tieši jūs izraudzījis!

Viņa draudzīgi sapurināja meitenes roku, uzsmaidīja siltu, gaišu smaidu un, vēlreiz durvīs atgriezusies un pamājusi, aizgāja.

Vakarā Vera rakstīja Kārlim vēstuli un pieminēja Ilgas apmeklējumu kabinetā, kā arī atvadoties izteikto ielūgumu. Nobeidzot viņa teica:

„Nesaprotu, kāpēc Tu par tantiņu neesi labās domās. Viņa ir ļoti laipna un mīļa, kaut gan dakteris pret to šodien bija tieši nepieklājīgs. Ja es bijusi viņas vietā, nevienu brīdi ilgāk nepaliktu par viņa pacienti. Galu galā tā ir manis pašas nauda, un pie cita ārsta man nebūtu jāklausās rupjības. Viņa mani aicināja ciemos, un pie viņas došos jau sestdien. Galu galā viņa būs mana vīra māte! Manas pašas māte . . ."

Tālāk Vera pastāstīja par to, kā Vītaļa kundze tagad raksta visām draudzenēm — gan Eiropā, gan šai kontinentā, ka meita saderinājusies ar Toronto būvuzņēmēju un drīz došoties laulībā.

Pēc divām dienām pienāca Kārļa atbilde.

„O. K., ej ciemos, bet don't fool yourself. Es to sievieti pazīstu: šodien viņa ir salda kā meiplsīrups, bet rītu — oh boy!"

Neskatoties uz brīdinājumu, Vera sestdienas priekšpusdienā piezvanīja Griezēm un Ilgai jautāja, vai drīkst pēcpusdienā to apciemot.

— Protams, Veriņ! Mēs jūs gaidīsim! Cikos?

Viņas norunāja laiku, un Vera apmierināta iekāra klausuli.

Vincents Grieze, tālruņa zvanam atskanot, bija atradies pagrabā. Uznācis dzīvoklī, viņš redzēja, ka sieva puszviļus ieslīdējusi dziļajā atzveltnes krēslā. Galva bija atgāzta un gulēja uz aizmuguras balsta; acis pusē pievērtas, ap lūpām sāpīgi vaibsti un rokas bezspēkā noslīdējušas gar krēsla malām.

— Kas noticis?! — Grieze iesaucās. Kaut šādu skatu bija redzējis bieži, tas viņu vienmēr satrauca.

Ilga gandrīz nemanāmi pamāja ar labo roku.

Arī šo kustību Grieze pazina: tas bija lūgums pagādāt ūdeni un galvas sāpju tabletes. Ne vārda vairāk nevaicājis, viņš aizgāja uz vannas istabu, kur sienas skapītī glabājās zāles. Izņēmis no kārbiņas divas ripiņas un iepildījis glāzē ūdeni, viņš atgriezās pie sievas.

— Te, ieņem. Kas tevi satrauca?

Ilga vārgi pastiepa roku un saņēma atnesto. Nevarīgām kustībām ielikusi starp lūpām tabletes, viņa ļāva Vincentam Griezem paturēt viņai pie mutes ūdens glāzi.

— Paldies....ko es bez tevis....iesāktu . . . Paldies . . .

— Kas tur bija? — Grieze pētīgi skatījās sievā. Pēdējā laikā šādus sabrukumus Ilga pārdzīvoja diezgan bieži, viņam dažu reizi pat uzmācās aizdomas, ka viņa tos var ieslēgt pēc vajadzības.

— Vera . . . šodien nākšot . . .

— Un par to tu uztraucies?

Ilga asi iesmējās.

— Protams! Nav jau tavs bērns, ko šī svešā sieviete aizvedīs!

Grieze apjuka.

— Tu uztraucies, ka Vera apprec Kārli? Neklūsti smieklīga!

— Vincent, ko tu runā! Tev kā vīrietim tas šķiet smieklīgi, bet sieviete to pārdzīvo citādi. Es nekā neteiku, ja viņi abi būtu kā bērniem klājas — atnākuši un izstāstījuši, sak', tā un tā, mēs viens otru mīlam, mēs gribam tālāk iet kopā. Tas būtu normāli un pareizi. Katrai mātei ar to jārēķinās, ka tās bērns kādreiz aizies līdz svešai. Bet slepus durt dunci mugurā . . .

— Man šķiet, ka pašreiz notiek, ko tu vēlies: Vera taču nāk pie tevis!

— Bet kāpēc? Tāpēc, ka es viņu saucu! Man bija jāsper pirmais solis! Ja es viņu pie ārsta nesatikusi — viņa savā spītībā ir šodien vēl nenāktu!

— Cikos viņa būs?

— Piecos.

— Manis jau nevajadzēs?

— Kāpēc tu tā jautā?

— Mums biedrībai valdes sēde. Tev taču nebūs iebildumu?

— Protams. Biedrība tev pirmajā vietā! Ģimene, bērni, mājas — par to visu jādomā man vienai. Tiklīdz mūsu iekšējā dzīvē kāda vajadzība, tad es esmu viena kā koks pļavā. Kad nav vīra, tad nav!

— Nu vēl trūkst, ka tu man aizrādīsi, ka ne Aivars, ne Turtuliņš tā nebūtu rīkojušies.

— Un nebūtu! To tu man vari ticēt — ne Aivars, ne Jānītis, ne arī Uldis. Neviens. Tikai tu ar savu sabiedriskās dzīves apsēstību un pasaules lāpīšanas maniju.

— Kādreiz tu par manu sabiedrisko darbu priecājies un pat pierunāji savu otru vīru tajā piedalīties. Neatceries? Tu bijis lepna uz to, ka sabiedrība man dāvā uzticību.

— Uzticību? Sabiedrība tevī ir atradusi muļķi, kas skrien par tās izsūtāmo. Prātīgi cilvēki dzīvo mājā un gādā par ģimeni.

Grieze paraustīja plecus un neatbildējis izgāja no istabas. Mirkli vēlāk atskanēja spalgs kliedziens:

— Vincent! Vai tā tu aizej?! Bez viena vienīga laba vārda? Bez atvadu sveiciena? Tu mani pamet dzīves grūtākajā brīdī vienu!?

Balss pamazām nomira, jo Grieze bija izgājis dārzā. Tur Ilga, ja viņu bija apsēdis plēšanās gars, nekad nesekoja. Tur viņš varēja būt drošs, ka sievas seju, ja viņa dārzā tomēr iznāktu, rotās smaids un balss skanēs medaini, jo tepat aiz dzīvžoga varēja būt kaimiņi. To priekšā Ilga tēloja iemīlējušos, padevīgu sievu. Pieredze rādīja, ka, viena palikusi, Ilga nomierinājās visātrāk. Viņš paņēma mazās dārza dzirkles un sāka apcirpt zāli puķu dobju malās

Vincents Grieze nebija maldījies. Pēc brīža mājas durvīs parādījās Ilgas stāvs. Viņa bija pārmainījusi mājas lindrakus pret divdaļīgo peldu tērpu. Uz pleciem bija vaļīgi uzmests peldu mētelis, rokā — trauciņš ar sauļošanās ziedi.

(Turpinājums sekos)

Sirds un dvēsele svētku drānās

AP 1000 DALĪBNIEKU BĒRNU SVĒTKOS SIDRABENES VASARAS NOMETNĒ

Gadskārtējie bērnu svētki Sidrabenē 28. jūlijā sākās ar rīta dievkalpojumu brīvdabas baznīcā, māc. Ā. Čopam norādot, ka šī ir ne tikai bērnu svētku diena, bet arī iekšējās pasaules, dvēseles pārbaudes diena. Sirds un dvēseles svētku drānas nevar uzvilkt dažās minūtēs, to uzvilkšanai rūpīgi jāsagatavojas, dažkārt spodrinot visu mūžu. Kaut svētki ir skaisti, katram tomēr jāapzinās, ka arī sirds drānās var būt kāds traips, kas kavē svinēt priecīgi, gaiši un jauki. „Mēs sirdis greznojam ar cieņu pret tēvu un mātes valodu, lai tajā pastāvētu un runātu Dievam par godu, tēvzemei par stiprumu un cerību, mums pašiem par prieku un arī tiem, kas mūs mīlējuši un nebeidz mīlēt," māc. Ā. Čops pamācīja bērnus. Dievkalpojumu ar māc. Ā. Čopa vadītu dziesmu kuplināja Sidrabenes nometņotāju koris, bet korāļiem pavadījumus spēlēja E. Slaucītāja tauru kapella.

Nometņotāju parādes gājienā, kura priekšgalā soļoja nometnes atbildīgais vadītājs māc. Ā. Čops ar zēnu nometnes vadītāju Juditi Vāgneri un meiteņu nometnes vadītāju Noru Pulciņu, balti tērpto sidrabeniešu vidū izdalījās ap 50 dzeltenbalti ģērbtu saulainiešu, kas no savas nometnes bija ieradušies ar īpašu autobusu. Parādes dalībniekiem novietojoties pie mastiem ar Latvijas karogiem un transparenta ar nometnes tradicionālo svētku saukli „Dižiem, brīviem, stipriem augt, tēviju un tautu mīlēt!", svētkus atklāja BTFK prezidija priekšsēdis un LNAK vicepriekšsēdis T. Kronbergs, norādot, ka pasaules mērogā šie bērnu svētki nav nozīmīgi, kaut Rietumberlīnē tikko aizliegts starptautiskajā forumā tikpat nenozīmīgais latviešu jauniešu kongress, bet latviešiem šī ir nozīmīga diena, jo varam vērot, kā bērni auguši un ko tie spēj sacensībās un priekšnesumos. Kanadiešu sociologi ir maldījušies, kādreiz apgalvojot, ka pēc gadiem 15 šādi nacionāli bērnu svētki vairs nevarēs notikt. Tie notiek jau 16. gadu, jo mēs mīlam savu tautu un valodu. „Kanadieši nav tikai angļi vai franči," uzsvēra T. Kronbergs. „Tā arī mēs pēc pavalstniecības esam kanadieši, bet pēc tautības latvieši." Pēc atklāšanas uzrunas svētku dalībnieki un apmeklētāji vienojās Latvijas himnā.

Priekšnesumu ievadījumā nometnes bērndārznieki, māc. Ā. Čopa diriģēti, nodziedāja divas R. Jūrmalas sagatavotas tautas dziesmas, bet vecākie nometņotāji, trīs māc. Ā. Čopa iemācītas dziesmas. Ar N. Pulciņas un Z. Kaņepes iestudētām tautas dejām, A. Pērkonam spēlējot akordeona pavadījumus, iepriecināja mazās tautu meitas un dēli, bet pašas mazākās meitenes uz brīdi pārvērtās mārītēs un sniedza M. Ezerkalnes sagatavotu uzvedumiņu par vasaras atnākšanu. Basketbolā spēkojās divi pašu sidrabeniešu piecnieki, lielās meitenes demonstrēja M. Ezerkalnes un Ligitas Kalniņas sagatovotus vingrojumus, bet priekšnesumu daļa beidzās ar „lielo vingrojumu", kurā piedalījās J. Vāgneres sagatavotie visi nometnes bērni, izņemot pašus mazākos.

Pēc pusdienu pārtraukuma sākās nodarbības 15 dažādos stendos, kuriem bija doti nosaukumi — Svētdienas skola (vadīja Velta Melli), Latviešu valoda (S. Pogule, A. Bencone), Pazīsti Latviju (V. Slavieša, G. Bāliņa), Tautas pasakas, teikas un mīklas (B. Senkēviča), Tautas dziesmas (O. Liepa, A. Cers), Zīmēšana (E. Tiltiņš), Šaušana ar mazkalibra šauteni (sākot ar 10 gadiem, vadīja J. Lāma), Šķēršļu gājiens (līdz 9 gadiem, vadīja A. Kārkliņš), Šaušana ar loku (no 10 gadiem, vadītājs meklēšanas brīdī nebija atrodams un noskaidrojams, arī stenda darbība drīz beidzās, ja vien vispār bija sākusies), No ūdens nebaidies (glābšanas riņķa mešana mērķī, vadīja E. Kaņeps), Skautu novietne (ar divām dažādām veikluma pārbaudēm, vadīja E. Dāvidsons un K. Senkēvičs), Krokets (E. Rudzītis, V. Kleperis), Nerātnie gredzeni (L. Blūma), Apgāz mani (S. Hofmane) un Šautriņu mešana (E. Vaivars). Tā kā dažos stendos bija noteikta dalībnieku vecuma robeža, ne visiem bērniem bija iespējams parādīt savas zināšanas, maņu, prasmi un veiklumu visās nodarbību vietās. Pirmie 10 stendu prasības paveica 3 mazie ciemiņi no Saulaines — Rita Treiguta, Lilita Tanne un Eriks Upenieks, bet nodarbības visos 15 stendos pirmā paveica sidrabeniete Inese Briede, nedaudz vēlāk saulainiete Daina Brumele.

Tradicionālajā volejbola spēlē par ceļojošo kausu sacentās Sidrabenes un Saulaines jauktās (4 zēni un 2 meitenes) vienības. Tās katru gadu sacenšas 3 reizes, kausu glabāšanā uz vienu gadu iegūstot nometnei, kura uzvarējusi 3 spēles. Pērnā gadā kausu savā glabāšanā pārņēma Saulaines vienība, bet šākada pirmajā sacensībā ar 15—12, 15—7 rezultātu uzvarēja Sidrabene, par kuras godu pārmaiņus cīnījās 10 spēlētāji — Daina Siliņa, Ligita Kalniņa, S. Gailīte, I. Ezerkalne, P. Jansons, I. Kopštāls, A. Ciemgalis. I. Ķivlis, V. Pālens un A. Zujevs.

Bez nodarbībām stendos visu laiku bērniem bija pieejama arī laimes aka, kuru pārzināja A. Lase. Bet rīkotāji bija domājuši arī par pieaugušajiem, kas — kā stiprā, tā arī daiļā dzimuma pārstāvji — varēja izmēģināt veiksmi vai pēc laba laika atkal pārbaudīt prasmi šaušanā ar mazkalibra šauteni. Tāpat visi svētku dalībnieki un apmeklētāji varēja pārbaudīt acu mēru un izmēģināt rokas taisnumu „soda metienos", metot nepiemērotu gumijas bumbu basketbola grozā. Oriģināla, kaut ne jauna izdoma bija sacensība „Uzmini', kurā bija noteicams centu skaits, kas piepildīja stikla trauku. Sacensības dalībnieku vairums to vērtēja no 700—1000, pamaz „nolaidās" uz 500, bet uzvarētājs kļuva vērtētājs, kas apmierinājās ar 480, kļūdoties tikai par 6 centiem, jo traukā atradās 474 monētas. Visās trīs minētajās sacensībās uzvarētāji saņēma godalgas. Arī loterijā, kuras ienākumi bija domāti kanūlaiviņas iegādei nometnes vajadzībām, bija jauki laimesti — latviski svečturi, tautisks spilvens u.c.

Pēc vakariņām svētki beidzās ar tautas dejām un rotaļām. Svētkos bija ieradušies ap 600 apmeklētāju un 400 dalībnieku, no pēdējiem ap 300 piedalījās stendu nodarbībās.

Svētku teicamu izdošanos veicināja ne vien jaukais laiks, kuru daudzi izmantoja, lai nodotos peldēšanas priekiem, bet jo sevišķi raitā norise un tiešām slavējamā organizācija, ievērojot pat paredzētos pulksteņlaikus, kas latviešu sarīkojumos nebūt nav parasta lieta. Beb pārspīlēšanas var teikt, ka izņemot pusdienu pārtraukumu, nebija ne mirkļa, kad svētku apmeklētājiem nāktos garlaikoties, jo vienmēr kaut kas notika, kam pievērst skatienu, par ko papriecāties, kur piedalīties. Par skatienu saistīšanu bija domājis arī gleznotājs J. Zuntaks, kas pie Sidrabenes „kafejnīcas" bija iekārtojis savu darbu brīvdabas skati.

Vtr.

BĒRNU SVĒTKOS SIDRABENĒ

Augšā: Nodarbību stendā „Pazīsti Latviju" TLTA ģimnazijas direktrisei V. Slaviešai savas zināšanas Latvijas ģeografijā un par augiem un dārzājiem, tos nosaucot un parādot, apliecina Daina Zilāne (vidū) un Daina Brumele. — Apakšā: Abi tautas dziesmu stenda vadītāji O. Liepa (pa kreisi) un A. Cers ar bērnu grupu braši skandina „Rīga dimd": uz sola no kreisās — Daina Pauzere, Ausma Brigzna, Anda Avena, Rudīte Loze, Māris Veinbergs, Andris Leja un Uldis Dābolinš.

Foto: J. Ligers

DV BALVAS DIVIEM JAUNIEŠIEM

Kanadas DV zemes valdes rīkotajā jaunatnes rakstu darbu sacensībā piedalījušies 5 dalībnieki. Žūrijas komisija, kurā darbojās DV zemes valdes jaunatnes nozares vadītājs E. Ozols un rakstnieces Biruta Senkēviča un Tonija Krūka, atzina, ka viens no iesūtītajiem darbiem neatbilst tematam. Sacensības vecākajā grupā 30 dol. naudas balvu un atzinības rakstu žūrijas komisija piešķīra Baibai Šmitai - Kalējai Hamiltonā, bet jaunākajā grupā 10 dol. naudas balvu un atzinības rakstu Laimai Grasei Sadberijā. Šai grupā bija vēl divi Sadberijas jauniešu iesūtīti darbi.

Abi godalgotie darbi nodoti DV centrālās valdes žūrijas komisijai izvērtēšanai un eventuālai godalgošanai visas organizācijas mērogā.

R. N.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Trīs tautiskas lelles Trijupē

KANADAS VANADŽU PRIEKŠNIECE LAUŽ PASTA STREIKA RADĪTO KLUSUMA VALNI

Ir pievakare redakcijā, kad normālos apstākļos rakstāmgalds būtu noklāts papīriem — izrediģētiem manuskriptiem, steigā tikai pārlasītiem iesūtījumiem un arī tādiem rakstiem, kurus vēl nav pagūts apskatīt. Kanadas pasta darbinieku ieilgušais streiks ainu tomēr krasi mainījis: izņemot telefona aparātu un piezīmju bloku, galda virsma ir pilnīgi tukša un laistītos kā spogulis, ja vien pats rakstāmgalds jau nebūtu antīka manta, kura laku pēdējo reizi redzējusi pirms aizvadītā, bet tomēr vēl nepabeigtā otrā pasaules kara. Jūtos kā spitālīgais izolētā salā, kura pilnībā nogriezta no ārpasaules, ja salas lielumu pielīdzina Toronto pilsētas apmēriem. Vienīgos sakarus ar ārpasauli, kurā pulsē trimdas latviešu dzīve un kurā tieši norisinās nozīmīgi notikumi, sniedz tālrunis, bet liekas, ka streiku uzsākuši arī tā lietotāji, kas tik bieži zvana bez jebkādas vajadzības tikai pašas zvanīšanas dēļ, jo telefons daudziem kļuvis par modernu laika kavēkli, bet citiem par kavēkli darbā.

Nav ko noliegt — dūša ir pamatīgi sašļukusi, jo lasītāji gaida laikrakstu ar ziņām, bet šīs ziņas pasta streikotāji aizkavē. Un kad tomēr ziņu savākts pietiekami un laikraksts iespiests, lasītāji avīzi to pašu streikotāju dēļ nesaņem. Īsts burvju loks. Tā sēžu pie tukšā galda un blenžu vienā punktā pretējā sienā, it kā tur varētu parādīties brīnums. Neviļus jāmeditē par veco patiesību, ka cilvēks nekad nav apmierināts: pirms streika sākuma 18. jūlijā nezināju, kā tikt galā ar manuskriptu kaudzēm, tagad savukārt nezinu, kā iztikt bez tām...

Nepareizs ir apgalvojums, ka mūsdienās brīnumi vairs nenotiek. Mazs brīnums šai pievakarē jāpiedzīvo pašam. Spēji atsprāgst redakcijas durvis un parādās Kanadas vanadžu priekšnieces Monikas Jonānes galva. „Ko te kverni? Nāc, aiziesim uz kafejnīcu!" viņas mūžīgā smaidā savilktajām lūpām pārveļas aicinājums.

„Nevaru," apatiski atbildu. „Jāsēž tepat vien pie galda un jāgaida. Varbūt kāds piezvana, lai nodotu ziņu avīzei."

„Vai izmaksāsi kafiju un torti, ja došu ziņu?" sāk tirgoties viešņa.

„Piemēram?" neticīgi jautāju.

„Vanadzes uzdāvinājušas trīs tautiskas lelles Three Rivers izstādei," izšauj kafijas tīkotāja.

„Tā nav nekāda ziņa, jo lasāma jau mūsu laikraksta iepriekšējā numurā," uzplaukušās cerības atkal zaudējis, sēri atsaku.

„Bet ja pastāstu kaut ko vairāk?" neatlaižas ziņas pārdevēja.

„Tad izmaksāšu kafiju un torti," apsolu, kaut ziņas dzimšanai lāgā neticu.

„Three Rivers pilsētas valde nolēmusi gadskārtējo rūpniecības un lauksaimniecības izstādi, kuru parasti apmeklē ap 200.000 interesentu, šogad laikā no 9.—18. augustam papildināt ar starptautisku leļļu skati, kuru pēc tam pārvērstu par īpašu ceļojošu izstādi izglītības un kultūras laukā, iekārtojot to dažādu pilsētu skolās, mūzejos u.c. Līdz šim jau 35 tautas pieteikušas savas nacionālās lelles. Skatē aiz leļļu klāsta būs novietots pāršķelts globs, lai būtu redzamas visas pasaules valstis, kuras ar īpašu 'savienojumu' būs saistītas ar attiecīgās tautas nacionālajām lellēm. Pilsētas valde lūdza Latvijas konsulu Montreālā V. Tomsonu izkārtot Baltijas tautu piedalīšanos šai skatē, un konsuls savukārt aicināja Kanadas vanadzes ziedot latviešu tautiskās lelles. Hamiltonas, Toronto un Sv. Katrīnu vanadzes izmantoja šo iespēju daudzināt Latvijas un latviešu tautas vārdu un uzdāvināja Three Rivers pilsētas valdei 3 O. Mežules darinātas tautiskas lelles Nīcas, Zemgales un Abrenes novadu tērpos," pastāsta M. Jonāne un cerīgi raugās manī.

„Arī tā nav nekāda ziņa, tikai iepriekšējā numurā sniegtās ziņas papildinājums," iznīcinu viņas cerības. „Vispirms, kur tāda Three Rivers atrodas?"

„Tā ir Kvebekas provinces pilsētiņa pusceļā starp Montrealas un Kvebekas pilsētām," steidzas skaidrot M. Jonāne, un viņas balsī ieskanas it kā triumfs, „Tā atrodas Sv. Labrenča un Sv. Morica upju krastos un ir — kaut daudzi, varbūt, tās vārdu nemaz nepazīst — otra vecākā Kanadas pilsēta tūlīt aiz Kvebekas. Savu nosaukumu Three Rivers tā ieguvusi no Sv. Morica upes trīs deltām, tādēļ latviskojot mēs pilsētu varētu saukt par Trijupi. Pilsētā bez manufaktūras, metallrūpniecības un citiem uzņēmumiem ir ap 80 kokzāģētavu. Tā ļoti svarīga tieši laikrakstiem, jo Trijupe ar savām 3 drukājamā papīra fabrikām, kuras ražo 2000 tonnu papīra dienā, ir galvenais avīžpapīra rūpniecības centrs pasaulē, dodot 10% no visas pasaules produkcijas. — Nu, vai tā nav ziņa?"

„Nē, nav!" palieku nepiekāpīgs. „Šos datus katrs interesents varētu atrast jebkurā kanadiešu enciklopēdijā. Kādēļ tad tos rakstīt laikrakstā?"

„Nu tad — Kanadas vanadzes pēc Zentas Polas meta izgatavojušas 5000 kartītes 4 krāsās, kuras izmantojamas kā apsveikumiem, tā citām vajadzībām, ierakstot atiecīgo tekstu. Kartīti rotā DV emblēma un latviski ornamenti. Viena kartīte maksā 20 centu. Kartītes nav izdotas peļņas pasākumam, bet vairāk organizācijas reprezentēšanai, piemēram, tās var pievienot veltei, apmeklējot slimniekus slimnīcās. Šāda īpata kartīte pievērsīs slimnīcas personāla uzmanību, liekot interesēties ne vien par mūsu organizāciju, bet reizē atgādinot arī Latvijas un latviešu tautas likteni. Protams, tikpat labi kartītes var izmantot dzimšanas dienas apsveikumiem un daudzām citām vajadzībām. Kartīšu ideja nākusi no Montrealas vanadzēm, kuras žēlojās, ka savas darbības vajadzībām jāpērk neizteiksmīgās kanadiešu masu produkcijas kartītes, kādēļ lieti derētu pašām savas, oriģinālas un skaistas. Kartīšu paraugi jau izsūtīti ASV, Austrālijas, Vācijas, Anglijas un Zviedrijas vanadzēm, protams — arī visām Kanadas vanadžu kopām. Līdz šim lielākie pieprasījumi saņemti no ASV un Anglijas." Pēc šī jaunā mēģinājuma viešņa atkal mirdzošām un cerībainām acīm raugās manī.

„Tā jau arī nav ziņa, tikai informācija," lieku par jaunu cerībām izplēnēt. „Atliek tikai vēl piebilst: kartītes pieprasāmas, rakstot Monikai Jonānei — 271 Rusholme Rd., Toronto 4, Ont., Canada. Šādai ziņai ir vieta vanadžu apkārtrakstā, ne avīzē."

Apmeklētājas acis tomēr iemirdzas vēl vairāk, lūpās ielec draisks smaids, un viņa jautā: „Jā, kāda tad īsti starpība starp ziņu un informāciju?"

„Hm... Tas nav tik viegli un ātri izskaidrojams," izvairos no noteiktas atbildes.

„Tādā gadījumā atstāsti mūsu šāvakara sarunu!" iesaucas M. Jonāne, „Ziņa jau nebūs, bet rakstam taču vajadzētu iznākt, vai ne?"

„Tā ir lieliska ideja!" pietrūkstos kājās un esmu gatavs apkampt viešņu un visu pasauli. „Par to esi pelnījusi kafiju un torti, pat divas porcijas!"

Brīdi vēlāk izolētā redakcija ir slēgta: mēs esam ceļā uz kafejnīcu.

Vč.

TORONTO ZIŅAS

● Toronto viesojās kādreizējais latviešu sporta dzīves vadītājs trimdā Ansis Mauriņš, kas tagad dzīvo Biloksijā (Biloxi), ASV Misisipi pavalstī, kur ir divu viesnīcu un vairāku citu uzņēmumu pārvaldnieks. Kad Vācijā izceļošanas akciju rezultātā darbību beidza Latviešu sporta un fiziskās audzināšanas padome, Anglijā 1950. gada 3. septembrī notika sporta darbinieku kongress, kurā nodibināja jaunu vadības institūciju — Latviešu sporta padomi trimdā ar izpildorganu Latviešu sporta sekretāriātu trimdā, par kura vadītāju izraudzīja Ansi Mauriņu. Šai amatā viņš bija līdz 1952. gada 1. oktobrim, kad sākās plašāka latviešu izceļošana no Anglijas un LSPT sēdekli pārcēla no Londonas uz Kanadu. Toronto sporta ļaudis R. Kadiķa iniciātīvā 26. jūlijā DV nama klubā „Jautrais ods" bija rīkojuši draudzības un atkalredzēšanās vakaru ar A. Mauriņu. Uzrunā viņu sumināja Toronto DV sporta kluba pr-ks R. Kadiķis, pasniedzot atcerei Kanadas karti, lai ciemiņš „zinātu, kur pašreiz atrodas". Atbildes uzrunā viesis izteica prieku par atkalredzēšanos ar veciem sporta laukuma draugiem un sirsnīgo uzņemšanu. Ansis Mauriņš uzturējās Toronto apmēram nedēļu un apmeklēja arī bērnu svētkus Sidrabenē.

● TLMM kluba eksternas šaušanas sacīkstes notiks 10. augustā Bērzainē. Kluba valde pieņēmusi sekmīgāko makšķernieku apbalvošanas noteikumus, izstrādājot tos pēc īpašas punktu sistēmas.

● Laikā no 26.—28. jūlijam Gaujas gaidu vienība bija rīkojusi vadītāju nometni Kanadas latviešu gaidu un skautu jendu apjomā. Nometne notika E. un H. Pētersonu lauku īpašumā Rokvudā pie Gvelfas, piedaloties 7 gaidu vadītājām un 6 skautu vadītājiem. Nometnes priekšniece bija Inta Kalniņa, komandante A. Siliņa, nodarbību vadītāja M. Vilka un saimniecības pārzine V. Zobena. Bez dažādām gaidu un skautu nodarbībām notika arī kopīgs pētniecības gājiens, pārrunas un ugunskuri ar jautru un nopietnu programmu.

● TLTA sestdienas ģimnazija jauno mācību gadu uzsāks 6. septembrī plkst. 6 vakarā Latviešu namā ar svinīgu aktu un svētbrīdi. Pirms tam, sākot ar pl. 5 pēcpusdienā paredzēta vasaras darbu pieņemšana, pēcpārbaudījumi un jaunu audzēkņu reģistrēšana. Ģimnazijas darbā par skolotājiem no jauna piesaistīti L. Vīks, kas mācīs latviešu valodu, un V. Mērniece — mākslas vēsturi. Paredzams, ka rudenī darbu atsāks arī paidagoģiskā klase, kurā var pieteikties visi interesenti, arī neesot ģimnazijas audzēkņi, iepriekš sazinoties ar direktrisi V. Slaviešu (tālr. 483-4258).

PAZIŅOJUMS DZIESMU SVĒTKU APMEKLĒTĀJIEM

ASV latviešu 4. vispārējo dziesmu svētku rīcības komiteja Klīvlendā ziņo, ka Kanadas tautiešiem, kas ieejas kartes atsevišķajos sarīkojumos pasūtinājuši pa pastu, tās rezervētas, bet Kanadas pasta darbinieku streika dēļ nav izsūtītas. Ja streiks beigsies pietiekami ātri (paredzams, nākošajā nedēļā. — Red.), kartes pasūtinātājiem vēl izsūtīs pa pastu, bet pretējā gadījumā rezervētās kartes būs saņemamas, ierodoties Klīvlendā. Līdz pasta streika beigām Kanadas tautieši ieejas kartes vēl var pasūtināt arī telefoniski, zvanot dienā rīcības komitejas loceklim Albertam Gercānam (216-391-2948).

Toronto latviešu kreditsabiedrība
Latvian (Toronto) Credit Union Limited
491 College St., Toronto 4, Ont.
Telef. 924-2775
m a k s ā
5% par noguldījumiem
Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, pieņem maksājumus par telefonu, elektrības, gāzes un ūdens lēsēm, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.
REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00.
Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vak.

KAD LAIKRAKSTS KĻUVIS PAR RETUMU...

„Labākais draugs atpūtas laikā ir latviešu laikraksts," lasot tikko pašiniciātīvas ceļā iegūto „Latvija Amerikā" numuru, mūsu fotografam paskaidroja torontiete Emīlija Tēce. „It sevišķi tagad, kad Kanadas pasta darbinieku streika dēļ abonentiem jau kopš 18. jūlija laikrakstus nepiegādā, kādēļ tie kļuvuši par lielu retumu. Man kaut kā ļoti trūktu, ja nepastāvētu iespēja pasta nepiegādāto laikrakstu tomēr iegūt, kaut pašai aizejot to saņemt."

Foto: J. Ligers

...O ZIŅAS

...ešu namā ar svinīgu aktu un ...ētbrīdi. Pirms tam, sākot ar 5 pēcpusdienā paredzēta vasa... darbu pieņemšana, pēcpār...udījumi un jaunu audzēkņu re...strēšana. Ģimnazijas darbā par ...olotājiem no jauna piesaistīti ... Viks, kas mācīs latviešu valo..., un V. Mērniece — mākslas ...sturi. Paredzams, ka rudenī ...rbu atsāks arī paidagoģiskā ...se, kuŗā var pieteikties visi ...teresenti, arī neesot ģimnazi... audzēkņi, iepriekš sazinoties ... direktrisi V. Slaviešu (tālr. ...4258).

PAZIŅOJUMS DZIESMU ...SVĒTKU APMEKLĒTĀJIEM

...ASV latviešu 4. vispārējo dzies... svētku rīcības komiteja Klīv...ndā ziņo, ka Kanadas tautie...m, kas ieejas kartes atsevi...jos sarīkojumos pasūtinājuši ... pastu, tās rezervētas, bet Ka...das pasta darbinieku streika ... nav izsūtītas. Ja streiks beig...s pietiekami ātri (paredzams, ...košajā nedēļā. — Red.), kar...s pasūtinātājiem vēl izsūtīs pa ...stu, bet pretējā gadījumā re...rvētās kartes būs saņemamas, ...rodoties Klīvlendā. Līdz pasta ...reika beigām Kanadas tautieši ...ejas kartes vēl var pasūtināt ... telefoniski, zvanot dienā rīcī...s komitejas loceklim Albertam ...ercānam (216-391-2948).

Toronto latviešu kreditsabiedrība
...tvian (Toronto) Credit Union Limited
...91 College St., Toronto 4, Ont.
Telef. 924-2775
maksā
...5% par noguldījumiem
...reditsabiedrība izdara visas pa...stās banku operācijas, izsniedz ...zdevumus, pieņem maksājumus ...r telefonu, elektrības, gāzes un ...ens lēsēm, izdara naudas pār...dumus un izsniedz ceļojuma čekus.
...EIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪ...ANU VAI AIZDEVUMU IZ...NIEGŠANU KREDITSABIED...RĪBA IZDARA DZĪVĪBAS AP...ROSINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00.
...rojs atvērts darbdienās no pl. ... — 8 vak.

„Tādā gadījumā atstāsti mūsu ...vakara sarunu!" iesaucas M. ...nāne, „Ziņa jau nebūs, bet rak...am taču vajadzētu iznākt, vai ...?"

„Tā ir lieliska ideja!" pietrūk...os kājās un esmu gatavs ap...ampt viešņu un visu pasauli. ...Par to esi pelnījusi kafiju un ...rti, pat divas porcijas!"

Brīdi vēlāk izolētā redakcija ir ...egta: mēs esam ceļā uz kafej...cu. Vč.

...PAR RETUMU . . .

...latviešu laikraksts," lasot tik...vija Amerikā" numuru, mūsu fo...Emīlija Tēce. „It sevišķi tagad, ...eika dēļ abonentiem jau kopš ...kādēļ tie kļuvuši par lielu retu...nepastāvētu iespēja pasta nepie...aut pašai aizejot to saņemt." Foto: J. Liģers

Otrs Latvijas ciems?

PRĀVESTS ARNOLDS GROSBACHS PIE MISIONĀRES ANNAS IRBES INDIJĀ (6)

Nobraucam atkal 30 jūdžu un apstājamies divu puslīdz labu lielceļu krustojumā. Esam sasnieguši vietu, kur varētu pacelties otrs Latvijas ciems — **Kurunalpuram**. Tuvumā nav nevienas ēkas, tikai lauki. Ceļa vienā pusē pārdošanā 10 akru zemes, kas maksā 1400 ASV dolaru. Ja labi grib, var dabūt vēl 10 akru klāt. Lielākais ceļš ved uz Tiruči, kuŗa tikai 18 jūdžu attālumā. Uz pilsētu ejot autobuss. Uzņemu ar savu fotoaparātu vientuļo krustceļu un lūdzu Dievu, lai piepildītos Stīvena un mans sapnis — lai še reiz izskatītos tāpat, kā tagad Karunagarapurī.

Jūdzi tālāk pa sānceļu paceļas Agarāmas ciems. Tas krustceļam ir vistuvāk, un uz to Stīvenam ir sevišķa mīlestība. Jau 7 gadus viņš te braucot un ciema lielākās palmas ēnā stāstot par Kristu. Interese iedzīvotājos esot apbrīnojami liela. Ap 500 no ciema iemītniekiem esot izteikuši vēlēšanos pāriet kristīgajā ticībā. Te būtu ļoti vajadzīgs dievnams. Ciems būtu arī liels atbalsts Karunaipuram centram. Mācītājam Stīvenam šai ciemā ir vēl citi lieli nopelni. Viņš ciemā ar mūsu pēdējos gados sūtītās naudas palīdzību ierīkojis ūdens sūkni.

Ūdens aka ir vieta, kuŗā var izcelties ne tikai strīdi, bet pat kaŗi. Ar spaini ūdeni drīkst smelt tikai kastas ļaudis, jo, ja to dara pariji (atstumtie), ūdens esot padarīts nešķīsts un neviens vairs to nevar dzert. Tādēļ arī atstumtajiem ir neiespējami dzīvot ciemā, kuŗā tikai viena aka. Ierīkojot sūkni, ūdens akā paliek neskarts un šķīsts, jo to var sūknēt kuŗā katrā traukā. Pirmajā dienā visi sanākuši ap sūkni un brīnījušies. Daži savā pārgudrībā mēģinājuši iegalvot, ka nepārtrauktā ūdens straume no akas pa cauruli līdz spainim tomēr sabojājot akas ūdeni, jo saskaroties ar spaini... Bet tad tomēr piekāpušies. Tā ciema nomalē tagad var būt arī atstumto būdiņas, un ciema ļaužu vidū iestājies miers, kāds nekad nav bijis.

Pabraucām gaŗām svēto zirgu tēliem un hindu templim. Apstājamies ciema vidū. No māla būdiņām skrien mums pretim sievas, bērni un vīri. Daudzi nokrīt Stīvena priekšā pie zemes, lai ar pieri pieskartos smiltīm, citi grib skūpstīt viņa rokas, jo Stīvens, būdams slims, nav še bijis veselu gadu.

Pretim iznāk pajauns cilvēks. Viņš esot kristīts un kristībā dabūjis vārdu Pauls. Pietiek ar dažiem vārdiem, un visi zina, ka esam atbraukuši uz sarunām par dievnama celšanu. Vieta baznīcai būtu, bet atkal tā pati vaina — naudas nav. Lūgumi pēc palīdzības palikuši neatbildēti.

Sastājamies uz laukuma, lai nofotografētos. Pauls aicina te sanākt visus, kas dievnamu vēlētos. Man blakus droši nostājas pavisam kails bērniņš. Tas esot atstumtais. Bet Kristus saka: bērnam pieder debesu valstība un viņu svētīja. Es uzlieku roku uz bērna galviņas, un mazais laimīgi smaida. Lai Dievs dotu, ka šī bērna dzīve būtu laimīgāka nekā viņa vecākiem, kuŗi līdz šim tik daudz cietuši.

Labprāt gribētu ieiet kādā no šī draudzīgā ciema māla būdiņām, lai redzētu, kā viņi tur dzīvo. Bet to nedrīkst, ja negrib sagādāt šiem labajiem ļaudīm nepatikšanas. Nebūdams hinds, es apgānītu jebkuŗa kastas cilvēka māju. Lai to darītu šķīstu, viņiem visas iekšsienas būtu jānoziež ar atšķaidītiem svētās govs mēsliem. Labāk tad apvaldīt savu ziņkāri. Tā, nenodarījuši nevienam nekā ļauna un modinājuši cerību uz jaunu labāku dzīvi, atvadāmies un aizbraucam.

„Jūs redzējāt, cik ļoti viņiem vajadzīga jūsu palīdzība. Vajadzīgi naudas līdzekļi, vajadzīgas jūsu lūgšanas. Vai nevarat sūtīt mums kādu latviešu mācītāju vai sievieti — misionāri? Vai jūs pats nevarat atstāt Austrāliju un nākt mums palīgā?" Stīvens runā, aicina un lūdz. Kļūst smaga sirds, klausoties un saprotot, ka viss, ko viņš saka, ir patiesība. Bet var būt, ka tas piepildīsies. Dievs jau ir uzklausījis daļu lūgšanu un īstā laikā licis daudz cietušajai Latvijas baznīcai spriest par ārmisijas darba atjaunošanu. Pašreiz Amerikā mūsu ārmisijas darba sekretāram ir 4000 dolaru, kuŗus sazie-dojušas draudzes. Šai laikā, kad inflācija Indijā nodzinusi rupiju zemāk nekā jebkad, par šo naudu var izdarīt lielus darbus. Agaram ciemā zeme dievnamam izmaksā 80 dolaru un baznīca 1400 dolaru.

Stīvens piekrīt manam priekšlikumam, ka dievnamam varētu likt uzrakstu „Latvian - Tamil Evangelical Lutheran Church". Tas būtu skaists piemineklis ne tikai mūsu baznīcai, bet arī Latvijas vārdam. Protams, viss atkarīgs no Baznīcas virsvaldes, kad tā lasīs manu ziņojumu, vai tas piepildīsies. —

Pēc vienas dienas paciemošanās Tiruči, Stīvena ģimenē, sarunām ar darbiniekiem, kuŗi visi ir ar mieru stāties mūsu baznīcas darbā, un gaŗā ceļa, esmu kopā ar Stīvenu atkal Madrasā pie Annas Irbes. Mēģinājums dabūt telefona sarunu ar Tamilu baznīcas bīskapu C. G. Dīlu (Diehl) mums nebija izdevies, jo bīskaps atradās atvaļinājumā kalnos, kur nav tālruņa un nav pieņemšanas. Noklausījusies mūsu ziņojumu, sirmā misionāre Anna Irbe it kā atdzīvojas. Valoda kļūst spirgtāka un kustības straujākas. Tā nevarot iesākto atstāt. Ja nav izdevies sastapties ar bīskapu, tad viņam jāraksta, un tas jādara nekavējoties, jo bīskaps drīz braucot uz Eiropu.

Pēdējais vakars paiet gaŗās un dedzīgās sarunās, jo rīt priekšpusdienā atiet mana lidmašīna uz Kalkutu.

Agri no rīta steidzos sastādīt lūgumrakstu bīskapam Dīlam, lai viņš atļautu Latvijas baznīcai atsākt ārmisijas darbu mūsu izvēlētajā apgabalā. Pieceļas no klona grīdas mācītājs Stīvens, kur viņš nakti gulējis, un nāk man palīgā. Ierodas Anna Irbe, lai arī kaut ko pieliktu un kaut ko no raksta bīskapam nosvītrotu. Bet nu gaŗās lapas ir jāpārraksta ar rakstāmmašīnu. Kur tādu ņemt? Stīvena meita Dēzija skrien uz kaimiņiem pie tālruņa. Viss velti. Rakstāmmašīnas nav ne Madrasas luterāņu, ne katoļu mācītājiem, ne ārstam, ne slimnīcai. Beidzot Dēzija drāžas automašīnā uz universitāti. Viņa droši zinot, ka universitātes kancelejā esot rakstāmmašīna.

Bet lidmašīna negaida. Esam jau lidlaukā, bet Dēzijas nav. Tālākais seko kā kino filmā. Dažas minūtes pirms lidmašīnas atiešanas uzgaidāmajās telpās ieskrien Dēzija, sasarkusi un papīriem rokā. Stīvens saka, lai nelasot, bet tikai parakstot. Pārskrienu acīm daļai no raksta un šausmās redzu, ka kļūdu bezgala daudz. Kā lai tādu rakstu iesniedz bīskapam? Bet arī Anna Irbe skubina parakstīt un sola kļūdas mājā ar roku izlabot. Parakstos un steidzos uz durvīm.

Vēl rokas spiedieni un atvadvārdi. Redzu, ka Anna Irbe smaida. Nekad nebiju redzējis misionāri smaidām. Kas var ieskatīties cilvēka sirdī un izzināt viņa domas? Bet tad pēkšņi man ataust gaisma: misionāre smaida tādēļ, ka redz sava darba turpinājumu, uz ko neviens vairs nevarēja cerēt.

Pie lidmašīnas apstājos un atskatos. Liels ļaužu pulks raugās šurp, bet visu vidū priekšā stāv Anna Irbe — kailu galvu, plīvojošiem sirmiem matiem un basām kājām. Viņa vicina roku un smaida.

Prāv. A. Grosbachs

IEPAZĪŠANĀS AR . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

malā ir ērta pārģērbšanās kabīne, kādu daža liela nometne nav varējusi atļauties uzcelt pat no vislētākajiem materiāliem.

Pamazām tuvojas vakars. Saule aizgrimst aiz mežu galotnēm. Visur citur tas nozīmētu ātru tumsas iestāšanos, bet ne tā Tērvetē. Rietumu pusē ir paaugsti kalni, un saule atstaro vēl labu laiku pārupes mežos.

Nometnē karoga nolaišanas ceremoniāls ir īss — ar nodziedātu pantiņu „Nu es gribu gulēt iet." Toties jo svinīgāks tas ir rītos. Vēl labai dienas gaismai valdot, visi nometnes tautieši pulcējas pie ugunskura upmalā, iepretim peldētavai un viesu mājai. Meiteņu vadītāja Alda Plūme saisinājusi pasaku par Ansīti un Grietiņu. Meitenes paslēpjas aiz galda, un sākas leļļu teātris: nomaldījušies mežā, pie piparkūku mājiņas parādās Ansītis un Grietiņa, pazudina raganu un atgriežas laimīgi mājās. Tad sākas mazāko bērnu priekšnesumi, kuŗi gan ir īsi, bet izpildītāju balsis tik dzidras un tīras, ka katrs vārds saprotams. Arī viņu sejas nav sastingušas. Tā Anniņa pēc zāļu ieņemšanas sāk strauji lēkāt, jo aizmirsusi tās iepriekš labi sakratīt. Uz jautājumu, kuŗa vista gudrāka — melna vai balta, droša atbilde ir, ka melnā, jo tā māk izdēt baltas olas, bet baltā nevar melnas. Arī Kārlitis uz tiešu jautājumu tikpat tieši atbild: „Klepus uzlabojies, jo visu nakti vingrinājies." Visiem dialogiem seko dziesmas. Uzvedumā „Sēne un ozoliņš" piedalās 8 dalībnieki, paveicot uzdevumu raiti un labā izteiksmē. Meiteņu grupa „Rieksti", kuŗu vada Alda Plūme, saņem apbalvojumu par labāko grupas spēli. — Tāds bija viens no sestdienu ugunskura vakariem bērnu nometnes laikā.

Kad pie debesīm sāk iezaigoties zvaigznes, bērni dodas uz savām naktsmītnēm, bet pieaugušie vēl pasēd pie galdiem viesu mājā, uzkožot un patērzējot. Tad ieskanas tautas dziesmas, turpinoties mazliet pāri pusnaktij. Izejam laukā. Klusums liekas gandrīz absolūts, un mirdzošais miers debess augstumos liek apklust vārdiem un domām. Tad ieplīvojas straujas gaismu strāvas — kāvi, ziemeļblāzma. Reti redzamā parādība valdzina acis un sirdi.

Jānožēlo, ka Montrealas latvieši īsti neprot novērtēt šī dabas stūrīša mierīgo un cildeno skaistumu, kuŗā ir viss, ko cilvēka sirds vēlas izdzīvot dabā. Citādi visi iemērītie zemesgabali būtu jau pārdoti un Tērvetē radies mazs latviskā stipruma cietoksnis. Novēlot to beidzot atklāt un pareizi novērtēt, tikai negribīgi dodamies atceļā. J. U.

78 DZIESMAS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

risti nav paši visturīgākie cilvēki svešumā, tad varbūt šoreiz pēc „Zelta Ābeles" idejas viņiem varētu palīdzēt vietējās bagātākās latviešu organizācijas, šos krājumus dāvinot koŗu īpašumā un lietošanā. Būs reta māja, kur neredzēsim nevienas latviešu gleznas, un būtu laiks, kad arī citu mākslu cienītāji ievietotu minēto koŗa dziesmu krājumu kaut vai savā grāmatu plauktā kā lietisku pierādījumu latviešu mūzikas aktīvitātei patvēruma zemē. Bet koŗu diriģenti un dziedātāji no šīm 78 dziesmām varēs ilgi smelties „jaunās skaņas un saskaņas", kuŗas radījuši latviešu dziedātāju un diriģentu tuvākie draugi — latviešu komponisti.

Bez pāris piezīmēm tomēr neiztikt. Krājumā trūkst komponistu pilna vārda, kas it sevišķi jaunatnē var radīt pārpratumus. Ir mums vairāki Kalniņi, Mediņi, Ozoliņi, Vītoliņi u. t. t. Arī šo rindu autora priekšvārds abās dziesmās rakstīts ar dažādu burtu. Satura rādītājā gan parādās pilni vārdi un uzvārdi, bet tajā ne visi lasītāji ieskatās. Vienādība bija nepieciešama arī tautas dziesmas apzīmēšanai. Krājumā sastopam gan „Tautas dz.", gan „Latvju tautas dziesma", gan „T. dz.", gan „Latv. t. dz."

Grāmatai gaumīgu vāku un titullapu veidojis Arnolds Sildegs, tā iespiesta Alfrēda Kalnāja spiestuvē. „78 dziesmas" pieprasāmas Amerikas latviešu koŗu apvienībai.

Raksta autors prāvests Arnolds Grosbachs (pa labi) un mācītājs Eduards Putniņš Latvijas ev.-lut. baznīcas virsvaldes plēnārsēdē Toronto. Abi ne vien dzimuši 1909. gadā, bet reizē 1928. gadā Latvijas universitātē sāka studēt teoloģiju un reizē 1933. gadā studijas arī beidza. Vēl vairāk — abi kopā 1933. gada 9. jūlijā arī ordinēti Jelgavas Sv. Annas baznīcā, piedaloties archibīskapam T. Grīnbergam. Tā abi garīdznieki nesen varēja atskatīties uz 35 mācītāja darbā aizvadītiem gadiem — prāv. A. Grosbachs Melburnā, bet māc. E. Putniņš Milvokos. Foto: JAK

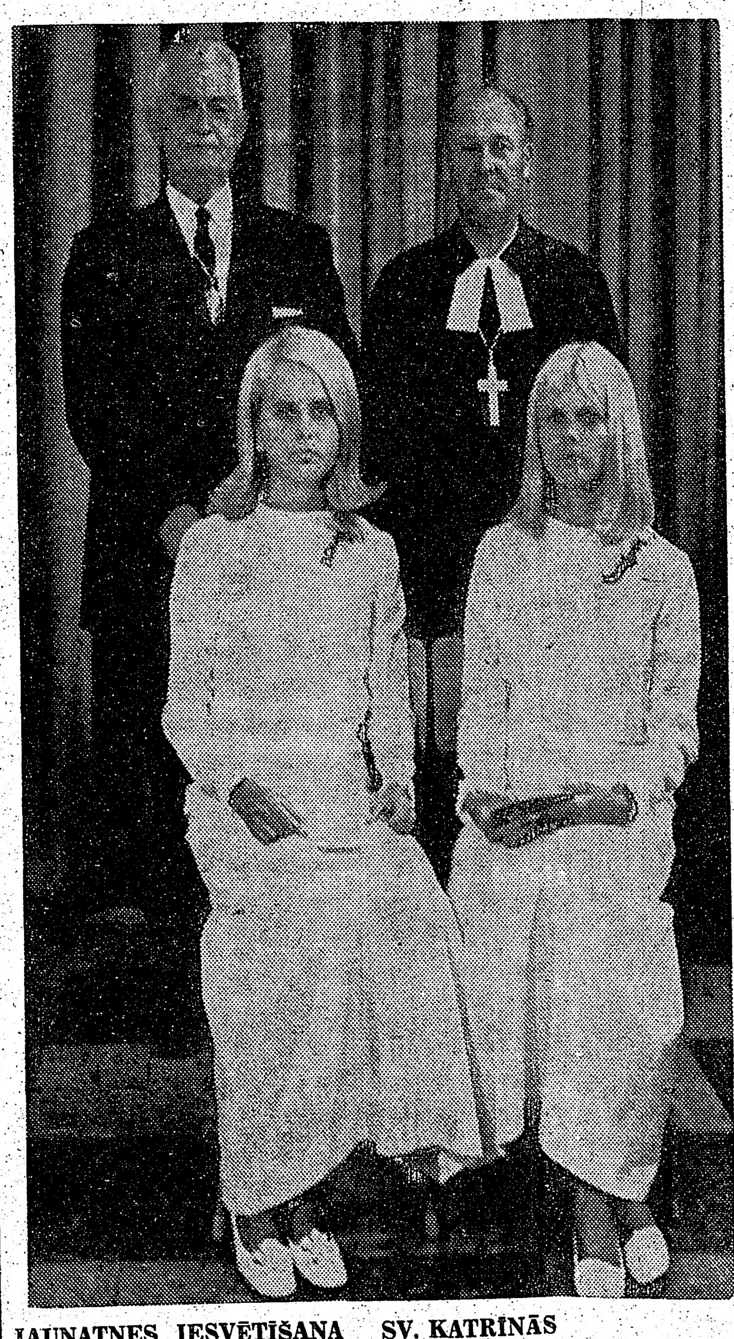

JAUNATNES IESVĒTĪŠANA SV. KATRĪNĀS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudzē māc. J. Prauliņš 21. jūlijā iesvētīja divas jaunietes — Rutu Zvejnieci (pa kreisi) un Baibu Zvejnieci; aizmugurē draudzes priekšnieks H. Greble un mācītājs J. Prauliņš. Foto: J. Liģers

Svešos vējos

MŪSU ŅUJORKAS REDAKTORA VIKTORA IRBES CEĻOJUMA PIEZĪMES (2)

CAURI PRĒRIJAI UZ DENVERU

Kanzasas pavalsts atšķiŗas ar to, ka še daudz lielāka brīvība braukšanas ātruma ziņā, arī citāda daba un ainavas. Atļautais braukšanas ātrums Kanzasā 80 jūdžu stundā, lielāks nekā citur ASV, izņemot Nevadu, kur nav nekādu ātruma ierobežojumu. Ja sākumā piesardzīgi brauc ar tikai 70 jūdžu ātrumu, tad pārējie braucēji, kuŗiem pat atļautais ātrums par mazu, pamudina piespiest pedāli tā, lai ātruma mērītāja adata pārlēktu 80 jūdžu robežai. Un tiešām, arī šis ātrums neliekas par lielu, varbūt pa atvērto logu jūtama tikai stiprāka vēja pūsma. Kad otra adata rāda gandrīz tukšu degvielu tvertni, jāmeklē kāda pildītava. Austrumos to bija tik daudz, ka varēja izvēlēties šķirni, še jāņem tā, kuŗa tuvākajā vietā dabūjama, jo pildītavas viena no otras atrodas jūdzēm tālu.

Kanzasa ir prēriju zeme, kuŗā pakalni mainās ar līdzenumiem. Še galvenokārt aug tikai zāle, kuŗa biežā lietus dēļ šogad ir zaļa, ne brūna kā citos gados. Dažās vietās ir atsevišķi koki kupliem zariem, citur atsevišķi koku puduri. Vietām vēja rotātors gādā par vajadzīgo ūdeni govju ganāmpulkiem, kuri karstumā meklē vēsumu koku ēnā. Zaļajā prērijā brīžiem redzami dzelteni nopļautu kviešu lauki. Dažās vietās arāji ar traktoriem jau sagatavo zemi nākošajai sējai, aiz sevis saceļot putekļu mākoni. Kanzasā ir gaļas un kviešu zeme. Neviļus jādomā par laiku pirms pārsimt gadiem, kad lielāko daļu Amerikas klāja prērijas un bizoņu bari joņoja pāri kalniem un lejām, gādājot par pietiekamu medījumu zemes pirmiedzīvotājiem indiāņiem. Bet tad ieradās bālģīmji un sporta pēc apšāva bizoņus. Tagad te ganās gaļas lopi, visur baltie cilvēki sacēluši savas mājas un būdiņas.

Laiks ir karsts. Pēcpusdienā pie debess manāmi melni mākoņi. Prērijā un laukos vējš dzenā smilšu virpuļus, kas vienmuļajā apkārtnē izskatās lieliski. Bet pēkšņi šāds virpulis paceļas arī uz braucamceļa, vienā mirklī sagrābj mašīnu, un braucēji jūt, ka auto it kā paceļas gaisā. Stingri turot abām rokām stūri, izdodas mašīnas gaitu izlīdzināt. Tas bija mazs tornādo (viesuļvētras) virpulis, kas šai apkārtnē ir visai parasta parādība, it sevišķi pirms pērkona negaisa.

Bet debesis kļuvušas melnas, ir tumšs kā naktī. Tad tumsu pāršķeļ gaiši zibeņi, sekojot spēcīgiem pērkona dārdiem. Sāk krist lielas atsevišķas lāses, kuŗas ātri pieaug lietus gāzē. Ceļš pludo kā maza upīte, mašīnas stiklu tīrītāji nespēj noraust no logiem visu ūdeni, redzamība samazinās uz nedaudz soļiem, braukt var tikai lēnām. Tad izmirkušās bremzes vairs nedarbojas un jāmeklē kāda klusāka vietiņa ceļa malā, kur apstāties un pavadīt negaisa laiku. Pēc pusstundas ir atkal gaišs, tikai ūdens vēl nav noskrējis no braucamceļa. Arī dienas karstums izgaisis.

Kanzasu apzīmē par pusceļa pavalsti, jo še pie Lebanonas miestiņa atrodas ASV ģeografiskais centrs, kas ar dažādām zīmēm īpaši apzīmēts. Liekas, ka šai pavalstī latvieši dzīvojuši jau ilgi pirms lielās „dīpīšu" ieceļošanas akcijas sākuma; joņojot pa ātrceļu, pēkšņi parādās uzraksts, ka nākošā nobrauktuve ir Rīgas ceļš. Kas cits būtu ceļam devis šo nosaukumu, ja ne kāds latvietis? Vai, varbūt, arī kādā citā valodā ir šāds vārds?

Pārbraucot Kolorado pavalsts robežu, nekādas dabas pārmaiņas nav manāmas, tikai braukšanas ātrums jāsamazina. Pēc pāris stundām tālumā var manīt kalnu kontūras. Tuvojamies Denverai, kuŗu še sauc par jūdzi augsto pilsētu.

No Ņujorkas izbraucot, bijām lēsuši, ka Denveru sasniegsim ceturtajā dienā. Labie ceļi un lielais atļautais braukšanas ātrums tomēr palīdzēja šo pilsētu sasniegt jau trešās dienas vakarā. Piebraucot pie sarunātās nakts mītnes Ilmāra Baloža ģimenes mājā Denveras ziemeļgalā, atklājas, ka neviens mūs tik ātri nav gaidījis. Pie durvīm deg uguns, bet iekšā netiekam. Mēģinām ielas pusē, tad sētas pusē, bet nevienas durvis neveŗas. Skatāmies, vai kaut kur nav paslēpta atslēga, bet neatklājam ne zīmītes, ne atslēgas. Kad mājas saimnieki arī pēc stundas nerādās, jāgudro, kā noskaidrot mājastēva „pazušanu". Tā kā mums zināmi dažu Denveras latviešu vārdi, tad jāmeklē telefonu grāmatā to numuri un kādam jāpiezvana. Tik mazā latviešu kolonijā viens otra gaitas taču diezgan labi zina. Jau ceturtajā mēģinājumā izdodas sazvanīt O. Ritumu, kas var pateikt, ka Baloži aizbraukuši uz Springiem noskatīties zirgu dresūras priekšnesumus. O. Ritumam arī izdevās dabūt Baložu mājas atslēgu, jo bija zināms, ka ciemiņi no Ņujorkas tomēr varētu ierasties. Tā beidzot varam svešā dzīvoklī justies kā mājās. Kad pēc pusnakts pārrodas saimnieki, lomas ir mainītas, jo ciemiņi jau jūtas kā mājinieki...

Nākošajā dienā Baložu ģimene mūs pacienā ar bifeļa cepeti. Ja pirms ēšanas mazliet bažījāmies, vai bifeļa gaļa nebūs par sīkstu, tad vēlāk cepeti varam tikai slavēt. Garša mazliet atšķirīga no vērša gaļas, bet sīkstuma nav. Žēl tikai, ka cilvēks spēj notiesāt vienīgi tik daudz, cik vēders ņem pretim.

Denveras apkārtnē var baudīt lētu jāšanas prieku. Nav tālu jābrauc, lai noīrētu zirgus pāris stundu izjājienam. Sevišķu prieku tas sagādā bērniem. Tomēr īsi pirms jāšanas laika beigšanās notiek nelaimes gadījums: **no zirga nokrīt Baložu 6 gadu vecā** meita Silva. Kritiens izrādās tik nelaimīgs, ka bez nobrāzumiem viņai divās vietās pārlauzta roka. Ar staļļa darbinieku palīdzību meiteni nogādājam Bolderu slimnīcā, bet pēc ģipša pārsējuma uzlikšanas viņu atlaiž dziedināties mājās.

Pirmdienas rītā esam paredzējuši ceļojumu turpināt uz Klinšu kalniem, bet liekas, ka Laimas māmuļa mums pagriezusi muguru: kaut kas ar automašīnu nav kārtībā. Zem tās sakrājusies liela ūdens peļķe. Noskaidrojot tās rašanos, izrādās, ka jālabo dzesinātājs. Tā Denverā jāpaliek vienu dienu ilgāk.

(Turpinājums sekos)

Iegūti jauni draugi

(Pārnesums no 1. lpp.)

daudzajiem sargu torņiem. Ko gan visu komūnisti nedara, lai cilvēkiem nebūtu iespējams izbēgt no viņu sarkanās ‚paradīzes'. Man šis robežas apmeklējums kļuva par jo sevišķu pārdzīvojumu, jo nejauši bijām ieradušies tajā vietā, kuŗā desmit dienu pēc mana jaunākā dēla piedzimšanas kopā ar ģimeni pārbēgu no Vācijas austrumu zonas amerikāņu pārvaldītajā joslā. Tas bija 1945. gada 12. jūnijā.

Ceļojuma laikā mums bija iespēja iepazīties ar baznīcām un to darbu, kultūras pasākumiem un saimnieciskajiem uzņēmumiem, cik nu samērā īsā laika sprīdī iespējams. Uzņemšana visur bija lieliska. Šai ziņā vācieši ir tiešām nepārspējami. Domāju, ka Rietumvācijas valdības ielūgums bija uzticības apliecinājums mūsu tautas rītdienai. Par to varam būt pateicīgi, jo draugu mums vairs nav atlicis sevišķi daudz. Katrs amats prasa arī zināmu amata cieņu. To izjutu visā ceļojuma laikā. Neviens man nelika manīt, ka esmu tikai samērā nelielas trimdas baznīcas garīgais vadītājs, viens no tiem, kuŗus daži uzskata par nevēlamiem sadarbības traucētājiem šajā glumās koeksistences laikā."

Uz jautājumu, vai ceļojuma laikā bijis iespējams kaut ko darīt arī Latvijas labā, archibīskaps atbildēja:

„Samērā daudz. Kopā esot, visi sadraudzējāmies, jutāmies tiešām kā viena saime. Kopā ar igauņu prāvestu A. Kolmeisteru centos izmantot katru iespēju, lai stāstītu par mūsu zemes un tautas likteni. Kad bijām apskatījuši Berlīnes kauna mūri un kad arī vācieši bija pastāstījuši par savām bēdām, mēs ieguvām draugus visos tajos baznīcas darbiniekos, kas bija kopā ar mums. Dažreiz tas var būt ļoti nozīmīgi, piemēram, ja ievērojam faktu, ka Afrikā ļoti nozīmīga loma piekrīt Etiopijai, kuŗas patriarcha sekretārs — Dr. Haile, jauns un inteliģents profesors — mūs sevišķi sīki izjautāja par visu, kas kopš padomju okupācijas noticis Baltijas valstīs. Papildus pastāstītājam solījāmies viņam nosūtīt attiecīgus materiālus. Šī ceļojuma laikā ieguvu labus draugus. Domāju ar viņiem sarakstīties arī nākotnē."

Intervijas nobeigumā archibīskaps A. Lūsis pastāstīja, ka atceļā uz Toronto viņam lidmašīnā blakus sēdējis kāds Pad. savienības diplomāts, kas devies uz Meksiku; samērā jauns cilvēks, kas labi runājis angliski. Izraisījušās interesantas pārrunas, kuŗu rezultātā padomju diplomāts atzinies, ka komūnistu partija pagātnē pielaidusi kļūdas, īpaši attieksmē uz reliģiju un baznīcu. Viņš solījies izlasīt arī Jauno derību. „Par spīti liberālai domāšanai, šim jaunajam cilvēkam tomēr trūka jebkāda priekšstata par to, kas ir individuālā cilvēka brīvība," atzina archibīskaps A. Lūsis. „Brīvība viņa izpratnē sniedzās tikai līdz utilitārai kalpošanai partijas noteikto mērķu sasniegšanai. Arī literātūrai esot jākalpo šiem mērķiem. Kļūdas un trūkumus tādēļ nevajagot pārāk izcelt. Daži rakstnieki to darījuši, tādēļ esot sodīti. Vēlāk mans sarunas biedrs tomēr kļuva pavisam atturīgs un vēss. Laikam atskārta, ka izrunājies tā, kā nedrīkst . . ."

Rd.

SASKAŅOTAS SKOLU MĀCĪBU PROGRAMMAS

Kanadas un ASV latviešu skolu valdes 27. un 28. jūlijā pulcējās kopīgā sēdē Katskiļu kalnos, lai apspriestu mācību programmu saskaņošanu, grāmatu papildināšanu un citus skolu darbam nozīmīgus jautājumus. Rakstveidā vairākus ierosinājumus bija sūtījušas arī Austrālijas latviešu skolas. Tā šī sanāksme atzīstama par nozīmīgu notikumu ne tikai Ziemeļamerikas, bet pat visas brīvās pasaules latviešu skolu darbības vienveidošanā un koordinēšanā.

Mācību programmu saskaņošana latviešu pamatskolām un ģimnazijām jau pavirzījusies tik tālu, ka tuvākajā laikā jaunās programmas varēs pavairot un izsūtīt visām skolām.

Līdz šim jūtami trūkumi bijuši arī mācību līdzekļu un grāmatu sagādē. Dažos priekšmetos, piemēram, Latvijas vēsturē, mācību grāmatas jau izpārdotas, bet vairākos citos priekšmetos lietošanā esošās grāmatas nepieciešams papildināt un uzlabot, pieskaņojoties pašreizējiem apstākļiem. Šo jautājumu turpinās kārtot saziņā ar latviešu centrālajām organizācijām vai to izglītības nozarēm.

Tā kā šis gads izsludināts par latviešu jaunatnes gadu, kopsēdes dalībnieki vienojās aicināt latviešu sabiedrību, bet galvenokārt bērnu vecākus veltīt lielāku vērību latviešu skolu darbības sekmēšanai un rūpēties, lai visi latviešu bērni skolas apmeklētu. Vietās, kuŗās latviešu skolas nav, latvisko izglītību var iegūt, mācoties neklātienes skolās, kādas pastāv pie Toronto latviešu tautas augstskolas.

Sēdē no Kanadas piedalījās LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas pārzine A. Martinsone un Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas direktrise V. Slaviešа. ASV skolu pārstāvju delegāciju vadīja Amerikas latviešu apvienības izglītības biroja vadītājs J. Blumbergs.

R. N.

● Arī Anglijā turpmāk uz cigarešu kārbiņām būs uzraksts, ka smēķēšana apdraud veselību. ASV šāda atzīme jau pastāv ilgāku laiku. Šis likumprojekts vienprātīgi jau apspriests parlamentā pirmajā lasījumā.

TOWN & COUNTRY

REAL ESTATE LTD.

V. PALMA PĀRSTĀVIS

377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: 9 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, garāža. Iemaksa $3.500. Īpašums brīvs no parādiem.

Danforth — Broadview: Divstāvu atsevišķa 6 istabu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, garāža.

Avenue Road — Mellrose: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs, garāžas iespējas. Cena $22.000, iemaksa $2.500.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

PIEMINEKĻI

Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 13. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
OŠAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 8, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue Toronto 7.

Visās augusta mēneša svētdienās dievkalpojumi notiks plkst. 6 vakarā.

Svētdienas rītos, plkst. 10.30, augustā dievkalpojumi Saulainē.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

Svētdien, 11 augustā pl. 10 Varoņu piemiņas dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 18. augustā Sporta svētki Sidrabenē, pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 24. augustā pl. 11 Bērnu nometnes slēgšana. Vakara dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 25. augustā pl. 11 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 8. septembrī pl. 11 Kapu svētki Latviešu kapos.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—2789.

Toronto Austrumu ev.-lut latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba bznīcā, 361 Danforth Ave.

11. augustā, plkst. 11 Tālavā dievkalpojums.

25. augustā, plkst. 2 Barnaba baznīcā dievkalpojums.

BRAMPTONĀ

11. augustā, plkst. 1.30 Grace United baznīcā dievkalpojums.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 88 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685 - 3190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

MONTREALA

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave, Montreal 29. P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montreālā.

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9 - 3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

11. augustā Varoņu piemiņas dienas dievkalpojums plkst. 11 no rīta Ezerkalnos.

18. augustā plkst. 11 no rīta Kapu svētki Mt. Royal kapos.

25. augustā dievkalpojums pl. 7 vakarā.

28. jūlijā, 4. augustā un 1. septembrī dievkalpojumu nebūs.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p. p. uz viļņiem 1270. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12, Ont.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

18. augustā dievkalpojums, māc. R. Zariņš.

Jonkeru baznīcā divreiz mēnesī, 2. un 4. svētdienā pl. 10.

11. augustā dievkalpojums, māc. A. Ozols.

25. augustā dievkalpojums.

Salas baznīcā divreiz mēnesī, 2. un 4. svētdienā pl. 10.30.

11. augustā dievkalpojums.

25. augustā dievkalpojums.

11. augustā dievkalpojums, māc. R. Zariņš.

25. augustā dievkalpojums, māc. A. Ozols.

Džamaikā un Ņudžersijā vasarā dievkalpojumu nebūs.

Draudzes namā kancelejā jūlijā un augustā atvērta: otrdien, trešdien, ceturtdien un piektdien no pl. 11—1; otrdienu un piektdienu vakaros arī no pl. 6—8; pirmdienās un sestdienās kanceleja slēgta, bet draudzes darīšanas var kārtot svētdienās pēc dievkalpojumiem tur, kur tie notiek.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1638 So. 11th Ave, Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze 5015 W. Ferdinand St.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latviešu skolas un draudzes bērnu dārza nodarbību sākums svētdienās plkst. 9:45. Telefoni: baznīcā un grāmatnīcā 532—1700, mācītāja mājā 538—7647.

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi tojumā. Mācītājs K. Sautiņš, Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 3625 W. 214th St. Fairview Park, 30. ielas un Prospect Ave krus. Ohio, 44126

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1886 Pauline Blvd.

DETROITA

Sv. Pāvila latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta dievnamā, 10711 West Outer Drive un Stout Ave. stūrī (starp Evergreen un Lahser avenijām). Mācītājs Valters Līventāls. — Ērģelniece Aina Raits.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St. Apt. 201 West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327 - 5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St. Roxbury.

KALAMAZŪ

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznīca — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo Mich., 49007.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze — 2450 Griffin Ave, L. A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA - 59403, māc. E. Caune, tālr. PO9 - 8679..

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

SACRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

BURLINGEMA (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

17. augustā — plkst. 5 pēcp. Ziemeļamerikas latviešu futbola meistarsacīkstes starp Ņujorkas DV un Toronto DV vienībām Broadview YMCAs laukumā.

24. augustā — DV Toronto nodaļas šaušanas meistarsacīkstes, ugunskurs un zaļumballe TL MM īpašumā Bērzainē. Sākums plkst. 12 dienā.

5. oktobrī — Amerikas latviešu teātra Vašingtonas ansambļa viesizrāde — Eaton auditorijā.

20. oktobrī — pl. 5.30 pēcp. Sv. Andreja baznīcas zālē baritona Pētera Geistauta jubilejas koncerts.

23. nov. — Teātra izrāde „Pieci stabi" DVT Kanadā.

9. novembrī — Latviešu namā Latviešu sporta apvienības Kanadā gadskārtējais sarīkojums — balle.

25. oktobrī — TLB inženieru un tehniķu kopas tradicionālā inženieru balle Inn On The Park telpās.

2. un 3. novembrī — Baltiešu simpozijs Toronto universitātē.

9. novembrī — pl. 7.30 DV Toronto nod. gadasvētki un Mārtiņu balle — DV namā.

OŠAVA

26. oktobrī — DV Ošavas nodaļas atklāšanas sarīkojums, 219 Olive Ave., Poļu zālē, pl. 7 vak.

Valentīne Magaziņš

dzimusi 1882. gada 30. novembrī,
mirusi 1968. gada 20. jūlijā Gvelfā, Ontario.

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes
Toronto palīdzības fonds

Pasūtiniet sev un saviem draugiem žurnālu

DAUGAVAS VANAGU MĒNEŠRAKSTS

Šis izdevums veltīts LATVIJAS brīvībai un labākai nākotnei un ir Daugavas Vanagu centrālās valdes izdevums.

Atbildīgais redaktors — VILIS HAZNERS

Redaktori: RAIMONDS ČAKS, RITA GĀLE un TONIJA KRŪKA.

DVM iznāk regulāri sešas reizes gadā ar plašu literāro daļu, idejiska un politiska satura rakstiem un apcerēm, ievērojamu darbinieku atmiņām, DV dzīves informāciju, vanadžu, sporta un humora nodaļām.

Abonēšanas maksa vienam gadam: Amerikas kontinentā $5.50, uz ārzemēm, ja maksā dolaros, $3.60. . Atsevišķu numuru cena $1.00.

PASŪTINĀJUMI ADRESĒJAMI —

Apgāds DAUGAVAS VANAGS — 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

Plaša moderna

VASARNĪCA

steidzīgi pārdodama Muskokā pie Baysville, skaistā meżezera krastā.
4 guļamistabas, ledusskapis un citas ērtības.
Pilna cena — $6,500.
Zvanīt vakaros. tel. 466-7929 vai rakstīt:
A. Plampe, 494 Sammon Avenue Toronto 6.

Pārdodamas KLAVIERES

PAR $300,—
ar soliņu.
Lūdz zvanīt Latvija Amerikā,
tālr. 921-7121.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

1968. gada vasaras mūzikas festivāls Toronto

Toronto pilsētas padomes parku un atpūtas departaments sadarbībā ar Toronto mūziķu apvienību, ar skaņu plašu rūpniecības fonda un Toronto Daily Star atbalstu, priecājas paziņot sekojošo programmu:

SVĒTDIEN, 11. AUGUSTĀ

14.30 — High Park H.M.C.S. York kapella, viesojas Ohulani havajiešu ansamblis.
14.30 — Kew Gardens — The Governor General's Horse Guards kapella, viesojas Kathy McBain.
14.30 — Willowvale Park — Ellis McLintock ar orķestri.
14.30 — Nathan Phillips Square — The Toronto Workshop Productions izrāde „Faces".
17.30 — High Park — ērģeļu koncerts, Ronnijs Padžets.
19.30 — Earlscourt Park — Ellis McLintock ar orķestri.

PIRMDIEN, 12. AUGUSTĀ

20.30 — Ramsden Park — Skvērdejas, Bobs Skots ar orķ.

OTRDIEN, 13. AUGUSTĀ

19.15 — Greenwood Park — Bērnu teātris „Pelnrušķīte".
20.00 — Allan Gardens — 48th Highlanders militārā kapella ar dūdām.
20.30 — Withrow Park — Skvērdejas, Bobs Skots ar orķ.

TREŠDIEN, 14. AUGUSTĀ

12.15 — Nathan Phillips Square — Shan Clifford Dixieland ansamblis.
20.30 — Monarch Park — Skvērdejas, Bobs Skots ar orķ.
20.30 — Dufferin Grove Park — Skvērdejas, Angus Mekinons ar orķestri.
20.30 — Eglinton Park — Deja zem zvaigznēm, Edijs Grafs ar orķestri.
20.30 — Riverdale Park — Malka Himel, Klaas Van Graft, Breakfast, Alan MacRae.

CETURTDIEN, 15. AUGUSTĀ

19.30 — Rosehill Park — Henry Cuesta Dixieland All Stars, Dobbie Edwards džesa kvintets.
20.00 — Nathan Phillips Square — Ellis Meklintoks ar orķ.
20.30 — High Park — Skvērdejas, Bobs Skots ar orķestri.
20.30 — Kew Gardens — Skvērdejas, Als Eilverds ar orķ.

SVĒTDIEN, 18. AUGUSTĀ

14.30 — High Park — The Governor General's Horse Guards kapella, viesojas Kathy McBain.
14.30 — Kew Gardens — The Toronto Garrison Artillery kapella, viesojas Judith LeBane.
15.30 — High Park — Ērģeļu koncerts, Ronnijs Padžets.

Izīrējamas

1—2 ISTABAS
(mēb. vai nemēb.) ar virtuvi, pazemja tuvumā, uz vēlēšanos garāža. Zvanīt pēc plkst. 5 pēcp.
HO 6-1481.

2 MĒBELĒTAS istabas

izdodamas kungam pagraba stāvā. Ledus skapis un plīts.
Zvanīt RO 9-0522, angļu val.

Mēbelētu
ISTABU
AR VIRTUVI MEKLĒ
kluss precēts pāris.
Vēlams Toronto ziemeļos.
Zvanīt Austriņam 225-1681

Apgāda DAUGAVAS VANAGS izdevums

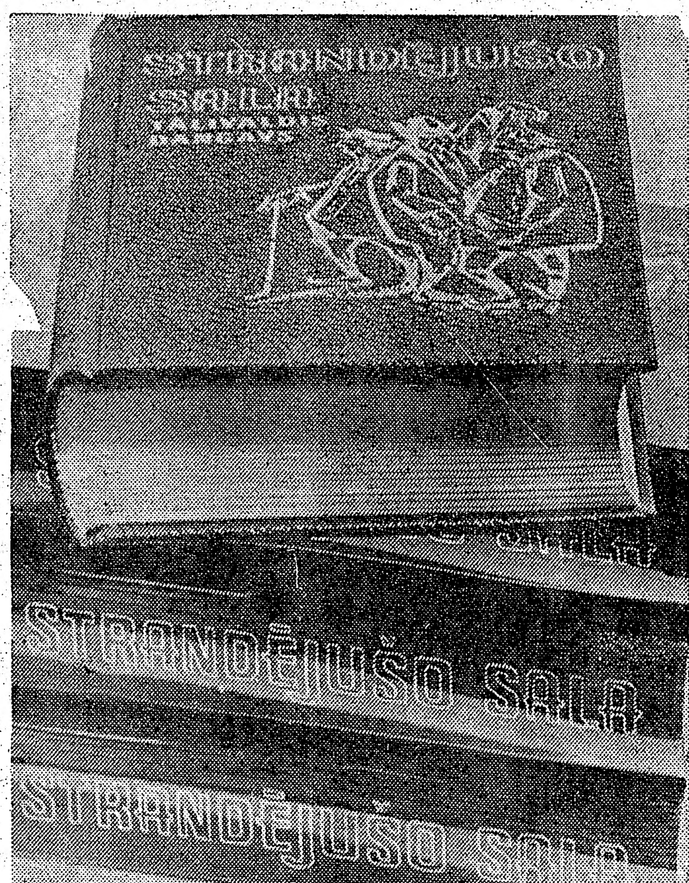

T. DANGAVA
stāstu krājums

STRANDĒJUŠO SALA

Nora Valtere „Latvija Amerikā" cita starpā raksta: „Dangavs ir rakstnieks ar duālistisku dvēseli. No vienas puses viņš ir izteikts intelektuālis ar plašu erudīciju gan literātūrā, gan filozofijā, mūzikā, glezniecībā. . . stāsti visvairāk fascinē ar dēkainību, ar neparastās, skarbās, primitīvās un tomēr krāšņās svešādās zemes elpu."

Cena $8.20 GRĀMATNĪCĀM ATLAIDE

Dabūjama DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

PIEDĀVĀJAM AUGSTĀKĀS KVALITĀTES AUTOMAŠĪNAS

CHEVROLET CHEVELLE CAMARO OLDSMOBILE CHEVY II

ROBERTSON MOTORS

1515 DANFORTH AVE., TORONTO

Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi

Hans PLAUDE
Tel. HO 6-1131

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.,

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr. Mrs. Miss ....

Adrese: ....

....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..................

.... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

...CIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

...pad — Mellrose: Atsevišķs 5 istabu dubult-...ungalovs, garāžas iespējas. Cena $22.000, ...2.500.

...Z GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ ... MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

...ne Magaziņš

...1882. gada 30. novembrī, ...ta 20. jūlijā Gvelfā, Ontario.

...iņa ev.-lut. latviešu draudzes Toronto palīdzības fonds

...draugiem žurnālu

...VANAGU ...KSTS

...n labākai nākotnei un ir ... centrālās valdes izdevums.

...LIS HAZNERS

...ĀLE un TONIJA KRŪKA.

...šu literāro daļu, idejiska un poli-...mu darbinieku atmiņām, DV dzī-...ra nodaļām.

...entā $5.50, uz ārzemēm, ja maksā do-...cena $1.00.

...SEJAMI —

... — 491 College Street, ...anada.

...krāsainās un melnbaltās filmas ...nai un kopēšanai ...491 College St., Toronto 4, Ont.

...ras mūzikas festivāls Toronto

...padomes parku un atpūtas departaments ... mūziķu apvienību, ar skaņu plašu rūp-...ronto Daily Star atbalstu, priecājas pa-...mmu:

...TDIEN, 11. AUGUSTĀ

...M.C.S. York kapella, viesojas Ohulani ...amblis.

... — The Governor General's Horse ...a, viesojas Kathy McBain.

...k — Ellis McLintock ar orķestri.

...s Square — The Toronto Workshop ...rāde „Faces".

...rģeļu koncerts, Ronnijs Padžets.

...k — Ellis McLintock ar orķestri.

...DIEN, 12. AUGUSTĀ

... — Skvērdejas, Bobs Skots ar orķ.

...DIEN, 13. AUGUSTĀ

...k — Bērnu teātris „Pelnruškīte".

... — 48th Highlanders militārā kapella

... Skvērdejas, Bobs Skots ar orķ.

...DIEN, 14. AUGUSTĀ

... Square — Shan Clifford Dixieland

... Skvērdejas, Bobs Skots ar orķ.

...Park — Skvērdejas, Angus Mekinons

... — Deja zem zvaigznēm, Edijs Grafs

... — Malka Himel, Klaas Van Graft, ...MacRae.

...DIEN, 15. AUGUSTĀ

... Henry Cuesta Dixieland All Stars, ...džesa kvintets.

...Square — Ellis Meklintoks ar orķ.

...vērdejas, Bobs Skots ar orķestri.

... Skvērdejas, Als Eilverds ar orķ.

... 18. AUGUSTĀ

... Governor General's Horse Guards ...Kathy McBain.

...The Toronto Garrison Artillery ka-...dith LeBane.

...ģeļu koncerts, Ronnijs Padžets.

...NAS

...LE

... II

DĀVANU SAIŅI

uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.

Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.

Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.

Bezmuitas dāvanas: Automobiļi, ledusskapji, veļas mazgājamās mašīnas, šujammašīnas, motocikleti, velosipēdi, televīzijas aparāti, foto aparāti u. c.

Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17¾ mārc netto. Šie sainīši ir pilnīgi apdrošināti.

Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas sainīšiem.

Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un sainīšus ar ekspresu vai pastu mums tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas.

Lietuviešu uzņēmums.

BALTIC EXPORTING CO.

480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ont.

Tel. 531-3098

Dr. Edgara Andersona

LATVIA — PAST AND PRESENT

(Latvia in 50 Years)

SKATOS UN RAKSTOS $19.80

Visu laiku lielākais informātīvais izdevums ar lielāko tiesu trimdā neredzētiem Latvijas skatiem.

Lielo apmēru dēļ grāmata būs pavisam nelielā metienā, tā ka droši saņems tikai iepriekšpasūtinātāji.

Tuvāka informācija visos grāmatu galdos

Elzas Rozenbergas —

ASPAZIJAS GADSIMTS

Latviešu lielākās dzejnieces 100 gadu piem. izdevums $3.60

Krājumā dzejas no gadsimta maiņas laika — Sarkanās puķes, Izplesti spārni, Dzēseles krēsla, Gadu simteņa maiņā u. c. apgāds LATVJU GRĀMATA

Vai esat nokārtojuši abonementu?

LAIKRAKSTA

LATVIJA

AMERIKĀ

ATKAL DABŪJAMA

Labā iespieduma uz plastikas - mazgājama

P. Mantnieka

LATVIJAS KARTE $8.00

Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICA

491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

Cik maksā labs padoms?

Īstā brīdī — nesamaksājams, un citās reizēs tas pasarga no „dārgas maksāšanas" neziņas vai vieglprātīgas taupības dēļ. Lietpratīgs padoms, vairāk nekā 17 gadu pieredzes asināts, bez maksas nāk līdz un vienmēr pavada katru apdrošināšanas darījumu, ko Jūs labā nokārtojis

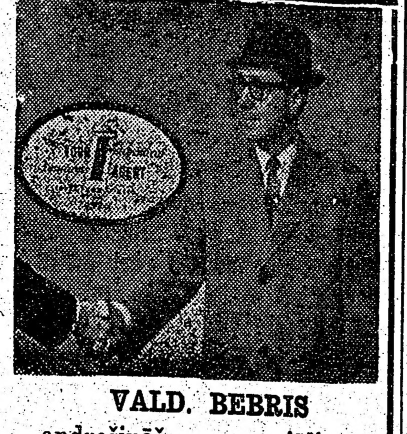

VALD. BEBRIS

apdrošināšanas speciālists

759 — 0266

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

APBEDĪŠANAS CEREMONIJU

IZKĀRTOŠANA

KOLLEKCIONĀRS

MEKLĒ

Latvijas ordeņus

un goda zīmes.

Zvanīt Toronto—CH4-3244

Toronto Window MFG Co. Ltd

165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.

Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.

Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.

LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.

Nesaistošai informācijai zvanīt

darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.

Edvardam vai Aldonai SPROĢIS

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLĪTIS — TV RENTAL

17" — $ 8.- mēnesī

21" — $ 9.- mēnesī

23" — $10.- mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

PĀRSŪTĀM

naudu uz

LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA, 491 College St., Toronto 4, Ont.

VALUDE

LATVISKAS ROTAS

DIMANTI — PULKSTEŅI

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W. Toronto 4 Ont., tālr. 533-2837. Tautiešiem atlaide

AG ROTAS

A. GUGĀNS

ZELTKALIS

Latviskas rotas bagātīgā krājumā sudrabā un zeltā.

Darbnīcā — 25 Moccasin Trail, Don Mills, Ont., tel. 444-4033

Brauciet iepazīties ar ABAVU!

800 akru liela platība ar trim privātiem ezeriem un upi. Mednieku un makšķernieku paradīze — 110 jūdzes no Toronto, pie Havelock. Latviešu sabiedrība. Zemes gabali pie ezeriem vēl dabūjami.

Zvanīt

I. Andrejsonam

Toronto: 463-7313 vai 447-4323

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto

DAUGAVAS VANAGU NAMS

125 BROADVIEW AVE.

īrē telpas

DEJĀM— VIESĪBĀM KĀZĀM—

Pieprasāmas: M. Adama kundzei pēc pl.6 vakarā HO6-1517, Toronto

Latvija Amerikā

atsevišķi numuri dabūjami

Toronto latviešu veikalos

UZ LATVIJU

Labākā dāvana

Visvairāk pieprasītā dāvana

DĀVANU CERTIFIKĀTI

PILNĪGI GARANTĒTI

ĀTRA PIEGĀDE

TIKAI DĀVANU CERTIFIKĀTI ir vērtīgākā dāvana par sainīšiem. Jūsu piederīgie to jums apstiprinās. Tāpēc, ja plānojat turpmāk sūtīt saiņi, tad sūtiet tikai DĀVANU CERTIFIKĀTUS, jo par tiem jūsu piederīgie visvairāk priecāsies.

TIKAI PAR DĀVANU CERTIFIKĀTIEM

jūsu piederīgie visu var iegādāties — pārtiku, apģērbu, tekstilijas, apavus un daudz citu lietu — amerikāņu, rietumeiropiešu, kā arī vietējos ražojumus speciālos Vneshposyltorg dolaru veikalos. To jums piederīgie apliecinās.

TIKAI PAR DĀVANU CERTIFIKĀTIEM

jūsu piederīgie var nopirkt ko vēlas par speciāli pazeminātām cenām. To viņi jums apliecinās.

NAV PIEMAKSAS

ne sūtītājam, ne arī saņēmējam.

PASŪTINIET TAGAD

TIKAI CAUR

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd. Street

New York, N.Y. 10010

PIEPRASIET JAUNĀKO CENRĀDI. ĻOTI SVARĪGI

L. LUNSKY

OPTIĶIS

Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak. Ar iepriekšēju pieteikšanos

470 College St., Toronto.

Tālr. WA 1-3924

KAS? KUR? KO? TORONTO

UNO MANKIN REALTOR pārstāvis

KONST. KĀRKLIŅŠ

392 Danforth Ave., Toronto 6

Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

LATVIEŠU NAMS

īrē telpas

sarīkojumiem un viesībām.

Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak., sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.

Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko godību galdus.

TELEFONS 922-2931

491 COLLEGE ST. TORONTO.

NOTĀRS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

R. G. Balodis, D.C.

Ārsts — chiropraktiķis

Ārstēju muguras, kāju un galvas sāpes. 928 A Kingston Rd. Toronto 13, Ont. tālr. 699-3584.

Pieņemu Hamiltonā: 2 reizes nedēļā, otrdienās un sestdienās, 191 James St., tālr. JA 2-4713

IGAUŅU OPTIĶIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6351

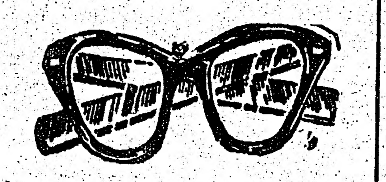

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.

Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS-NOTĀRS

263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)

TEL. WA 2-6112, 2-6111

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).

Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6 - 5152

1095 QUEEN ST. E.

Baltic PLASTERING

Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.

Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.

Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

Estd. 1874

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS

BIROJS

Roncesvalles Chapel

436 Roncesvalles Ave.

LE 3-7954

Yorke Chapel

2357 Bloor St. W

Parkošana abās bēru mājās

Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs

A. STIKUTS, FRI.

789-1511

Alfred Stikuts Realtor

2889 Dufferin St. 789-3949

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS

■ attīstīšana ■ palielinājumi ■ duplikāti ■ ■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide ■

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA

247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.

Tel. 363—6496

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

ASV dolaru certifikāti uz Latviju

Kā mums ziņo Intertrade Express Corp. firma, tagad ir ļoti izdevīgi sūtīt ASV dolaru certifikātus uz Latviju, jo par tiem jūsu piederīgie var iegādāties pat četrreiz vairāk nekā par rubļiem speciālos Vneshposyltorg veikalos. Šie veikali iekārtoti visās lielākās pilsētās, tajos dabūjami amerikāņu, rietumeiropiešu un vietējie ražojumi. Tāpat jums ir iespēja par dolariem jūsu piederīgajiem iegādāties dzīvokli, kas ir nesalīdzināmi lētāk nekā par rubļiem. Tāpēc sūtiet ASV dolaru certifikātus caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, New York, N.Y. 10010.

Latvija Amerikā grāmatu

L.A. PRĒMIJU KUPONI"

publicēti 26. jūnijā „Latvija Amerikā" Nr. 51, izmantojami tikai zemāk minētām grāmatām.

A. Rubulis — Latvian Literature	$7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala	$8.20
Z. Mauriņa — Dzelzs aizbīdņi lūst	$5.00
K. Raudive — Neredzamā gaisma, rom.	4.90

Minētajām četrām grāmatām izmantojami katrai divi „L.A. PRĒMIJU KUPONI"

T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dz.	$3.00
P. Aigars — Atkusnis sākas oktobrī, rom.	$3.90
Ed. Tūters — Pēdas sniegā, dz.	$3.50
P. Jēgere - Freimane — Cilvēks domā, Dievs dara	$4.20
Edv. Mednis — Zvaigznes stīgo, rom.	$4.00
„ Saule dejo, rom.	$4.00
Dr. D. Bīskaps — Māte un bērns	$4.00
„ Lipīgās slimības	$4.00
Prof. P. Dāle — Gara problēmas	$3.60
A. Irbe — Mums nav svētvakaru	$3.20
G. Zariņš — Dvēseļu bojā eja, rom.	3.20
„ Mieles, rom.	$3.20
„ Ceļš uz pasaules galu, st.	$3.50
K. Lesiņš — Smilgas saulrietā, dz.	$2.60
O. Rūsis — Gonērs un viņa bars, rom.	$3.20
R. Galiniece — Atzīšanās, dz.	$3.00
Ed. Freimanis — Daigās rotaļas, st.	$3.20
Jūl. Ķīlītis — Es karā aiziedams, atm.	$2.50
E. Aistars — Sapnis saules logā, rom.	$3.20
K. Ķezbers — Mainas hercogiste, rom.	$3.60
Ed. Freimanis — Dumpju dūdas, dz.	$2.80
„ Viļņi, rom.	$3.30
A. Rubulis — Latgaļu dziesminieki, dz.	$3.00
„ Via Tuo, st.	$3.00
„ Ar nāvi uz tu, rom.	$4.00
A. Švābe — Inteliģenti, rom.	$3.80
A. Brigadere — Drāma un noveles	$4.00
A. Austriņš — Pušelnieki, st.	$3.50
V. Pelēcis — Sieksta, nov.	$4.00
V. Veldre — Dzīve pie jūras	$3.80
H. Tichovskis — Ave Maria, dz.	$3.75
H. Ortega i Gasē — Meditācija par mīlestību, es.	$3.35
Z. Mauriņa — Pilsētas un cilvēki	$2.75
O. Cakars — Stiklam pieslīd un zūd, dz.	$2.80

Minētajām 35 grāmatām izmantojami katrai viens kupons, bet ja pasūtina 3 grāmatas, var izmantot iemaksai četrus L.A. PRĒMIJU KUPONUS.

PASŪTINĀJUMA ZIME:

Abonenta vārds un uzvārds ....

Adrese: ....

Lūdzu piesūtīt man zemāk minētās grāmatas:

1. .... $........
2. .... $........
3. .... $........
4. .... $........
5. .... $........

KOPĀ $........

Pievienoju iemaksai L.A. PRĒMIJU KUPONUS ....

Atlikumu sk. naudā vai čeku ....

Paraksts: ....

P. S. Lūdzu minēt papildus grāmatas, ja kāda no pieprasītajām būtu izpirkta.

DV GRĀMATNICA — 491 College Street, Toronto 4, Ont.

SPORTS

VIEGLATLĒTIKAS MEISTARSACIKSTES

Kanadas latviešu meistarsacikstes vieglatlētikā LSAK un LVK sarīkojumā notiks 17. augustā LVK laukumā — A. Zaķa lauku īpašumā Stofvillē. Sacensību sākums plkst. 1 dienā. Programmā: vīriešiem — 100 m, 400 m un 1500 m skrējieni, 110 m barjērskrējiens, tāllēkšana, augstlēkšana, lodes grūšana, diska mešana, šķēpa mešana un veseŗa mešana, bet sievietēm — 100 m skrējiens, 80 m barjērskrējiens, tāllēkšana, augstlēkšana, lodes grūšana, diska mešana un šķēpa mešana. Piedalīties aicināti visi Kanadas un arī ASV latviešu vieglatlēti. Tuvāku informāciju sniedz LSAK valdes pr-dis V. Sališs (tālr. 757-8014) un LSAK vieglatlētikas nozares vadītājs G. Gubiņš (767-1398).

Kanadas latviešu meistarsacikstes vieglatlētikā jaunatnei un Roberta Plūmes ceļojošo piemiņas balvu izcīņa notiks tradicionālo Sidrabenes sporta svētku ietvaros 18. augustā. Sākums plkst. 10 rītā.

Toronto latv. mednieku un makšķernieku kluba sacīkstēs šaušanā ar mazkalibra šauteni 10 dalībnieku konkursā uzvarēja G. Paeglis ar 290 no 300 iespējamajiem punktiem, 2. A. Āboliņš ar 276 un 3. K. Krieviņš ar 256 punktiem. B grupā 12 dalībnieku vidū sekmīgākais bija G. Oškalns ar 266 p., 2. O. Pauders ar 260 un 3. K. Deklavs ar 250 punktiem. Jaunatnes klasē līdz 12 gadiem vienīgais dalībnieks E. Purmals panāca maksimālo 100 punktu skaitu, bet grupā no 12—19 gadu vecumam uzvarēja V. Krieviņš ar 98 p., 2. E. Deklavs ar 97 un 3. I. Krieviņš ar 90 punktiem, piedaloties 6 dalībniekiem. Šaušanā ar pistoli no 8 dalībniekiem veiksmīgākais bija G. Paeglis ar 498 no iespējamiem 600 punktiem, 2. G. Oškalns ar 494 un 3. V. Pētersons ar 415 punktiem. Piļu šaušanā 15 dalībnieku konkurencē uzvarēja A. Zilgalvis ar 23 no 25 iespējamiem trāpījumiem, 2. A. Tropiņš ar 21 un 3. J. Muskats ar 21. Arī māla baložu šaušanā sacentās 15 dalībnieku, uzvarot J. Muskatam ar 48 no 50 iespējamiem trāpījumiem, 2. K. Šverns ar 47 un 3. A. Tropiņš ar 45. Dubultbaložu (25 pāri) šaušanā pārākais 12 dalībnieku vidū bija A. Zilgalvis ar 18 pāriem, 2. K. Krieviņš ar 17 un 3. H. Leitis ar 15 pāriem. 15 dalībnieku sacentās 50 baložu šaušanā ar priekšā devumu, uzvarot H. Leitim ar 44 trāpījumiem, 2. A. Zilgalvis ar 43 un 3. Z. Sproģis ar 42. B grupā māla baložu šaušanā 15 dalībnieku vidū sekmīgākais izrādījās J. Zujevs ar 33 sašautiem baložiem no 50 iespējamiem, 2. I. Krieviņš ar 32 un 3. B. Kārkliņš ar 32. Spininga mešanā mērķī 8 sacensoņu vidū labāko veiksmi apliecināja N. Ģēģeris, iegūstot 75 no 100 iespējamiem punktiem, 2. A. Kveps ar 74 un 3. E. Ģimis ar 70 punktiem, bet jaunatnes klasē 7 dalībnieku konkurencē uzvarēja I. Krieviņš pirms E. Purmala un V. Krieviņa. Šaušanu ar mazkalibra šauteni vadīja O. Pauders ar J. Purmalu, ar pistoli — G. Paeglis, pārējos šaušanas veidos — K. Šverns ar V. Krieviņu, bet spininga mešanu — J. Krasovskis un J. Veckars. Balvas uzvarētājiem pasniedza kluba pr-ks Dr. P. Bārdiņš ar šaušanas sekcijas vadītāju K. Švernu. **O. K.**

LATVIEŠU JAUNIETIS UN . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

jānoīrē telpas, jānopērk bumba un pat sporta biksītes un krekliņi! Nerunāsim nemaz par latviešu skolu, kura ir tik nabadzīga, ka tai nav pat Latvijas kartes, — „sabiedrība" nedod līdzekļus . . . Esam nonākuši gandrīz tik tālu, ka drīz, varbūt, dzirdēsim: — Mans bērns būtu mācījies latviski, ja „sabiedrība" tam būtu nopirkusi ābeci. — Skan kā labā komēdijā?

Visus šos gadus mums bijuši pašaizliedzīgi cilvēki, kuŗi mācījuši latviešu bērniem latviešu valodu. Uz skolu ir vesti bērni, kuŗi nav pratuši pirmajā skolas dienā pat latviski labdienu pateikt. Jā, kādēļ gan sabiedrībai vajadzētu vairāk skumt par šiem nemākuļiem, ja viņu vecāki par to ir vienaldzīgi? Tais pāris stundās reizi nedēļā arī vislabākie skolotāji nespēj šiem bērniem iemācīt latviešu valodu, bet šie bērni gan, it kā dzirnakmens kaklā, kavē skolotājus strādāt ar tiem bērniem, kuŗi latviešu valodu jau kaut cik saprot. No bērnu mātēm, kuŗas uz skolu aizved šādus četrgadīgus „skolēnus", ir dzirdēti izteicieni, ka pa skolas laiku viņas var netraucētas izdarīt sestdienas iepirkumus un iztīrīt māju. Skolotāji šo ģimeņu „amerikāniskajā" izpratnē ir „bēbīsiteri", kuŗi bez atlīdzības kavē laiku, uzrauga, savalda un izpalīdz mazās vajadzībās viņu angliski runājošajiem bērniem. Par to, ka skolotāji tai pašā laikā tiek atrauti izglītības darbam, kuŗam tie gribētu nodoties, šie vecāki nedomā.

Runājot par tiem bērniem un pusaudžiem, kuŗi kaut cik apguvuši valodu, lai varētu jau paši tajā sāk lasīt, mēs nonākam pie latviešu grāmatas. Bērni tagad uzaug pie televīzijas aparāta. Ne jau katrreiz tas, ko viņi skata, ir vērtīgs, bet katrā ziņā skatītais ierosina bērna fantaziju un to intriģē. Ja vecāki abonē amerikāņu avīzi, tad bērni vispirms ķer „komiku" lapu. Varbūt, ja latviešu lasāmās grāmatas pamatskolas vecuma bērniem, kuŗiem lasīšana vēl nav nekāda veiklā, būtu sarakstītas „komiku" stilā, lasāmviela tiem liktos saprotamāka un interesantāka. Mūsu lielāko laikrakstu izdevēji varētu svētīgu darbu, ja pievienotu savai avīzei „komiku" lapu. Ko visu tajā varētu pastāstīt! Nemaz nerunājot par tautas teikām un pasakām, arī literātūras klasikus un ievērojamus vēsturiskus notikumus varētu aprakstīt īsā, viegli saprotamā un bērniem interesantā veidā. Tas būtu liels palīgs mūsu skolām, katru nedēļu svaigs materiāls lasīšanai un pārrunām klasē. Par nožēlošanu, pagaidām tas ir neaizsniegts sapnis. Ir ļoti maz lasāmā, pēc kuŗa sniegtos arī to bērnu rokas, kuŗi jau drusku prot latviski. No klasiķiem, varbūt, varētu minēt Skalbes pasakas, Jaunsudrabiņa „Balto grāmatu", kādu Klīdzēja bērnības tēlojumu. Pārējie visi ir izteiksmē un saturā novecojuši, bez gaŗiem un plašiem paskaidrojumiem bērniem neinteresanti. Ja skolotāji un vecāki liek tādu gaŗu stāstu no pagājušā gadsimta bērniem izlasīt un ja bērns tam izmokas cauri, tad tas viņā mīlestību uz patstāvīgu latviešu grāmatu lasīšanu nenostiprina.

Gluži otrādi. Es še runāju par ievadīšanu mācīšanu lasīt un ieinteresēšanu latviešu valodā, ne par bērna ievadīšanu latviešu literātūrā. Latviešiem pagaidām nav šolaiku izpratnē interesantu grāmatu bērniem tai vecumā, kad tie jau iemācījušies ābeci. Cerēsim, ka kāds no mūsu izdevējiem un rakstniekiem par to padomās. Tik daudz no tā, kas tiek publicēts, jau tagad tiek nolikts archīvos un nolemts aizmiršanai. Kas nākotnē lasīs to latviešu rakstnieku darbus, kuŗos ir jēga un vēriens, ja nebūs vairs latviešu valodā lasīt pratēju?

Maskavas dūmi Eiropā izplēnējuši

(Pārnesums no 1. lpp.)

mānijas komūnistu partijas vadītāja Nikolaja Čaušesku ierašanās. Demonstranti kliedza un svilpa, tikko runātājs pieminēja Austrumvāciju. „Kā ir ar padomju kaŗaspēku? Vai krievi vēl ilgi domā mīcīties mūsu zemē?" atskanēja starpsaucieni. „Ja esam vienojušies ar Maskavu galvenajos jautājumos, tad kaŗaspēka izvākšana vairs nav pats svarīgākais," atbildēja prezidents, apgalvojot, ka čechu vadība nenovērsīsies no sava liberālā kursa.

Starplaikā Prāgā izplatījās ziņa, ka Čechoslovakijas armijas ģenerālis Samuels Kodajs, kas ir arī nacionālās sapulces loceklis, ticies ar sarkanarmijas vadību, kuŗa operē Čechoslovakijā. Čechu arodbiedrību laikraksts „Prace" ziņoja, ka situācija pārrunāta Strečno ciemā, Slovakijas ziemeļos. Šis ciems atrodas 150 jūdžu ziemeļrietumos no Ciernas un 15 jūdžu no Polijas robežas, kur novērota stipra padomju kaujas vienību kustība.

Cik var spriest, sarunās Ciernā padomju delegācija izspiedusi no čechiem solījumu noslāpēt aso preses kampaņu pret Maskavu, kā arī apturēt uzbrukumus Austrumvācijai, Ungārijai, Polijai un Bulgārijai, kuŗas aicinātas piedalīties Bratislavas konferencē. Prāgas laikraksti aicināti izvairīties no polemikām un neievietot dzēlīgas karikatūras par Maskavu un tai uzticamajiem satelītiem.

Prāgā valda uzskats, ka pilnīgā vienprātībā Čechoslovakijas jautājumā nav arī pats Maskavas politbirojs. Partijas vadītājam Brežņevam, ministru prezidentam Kosiginam un Kremļa ideologam Suslovam pārējie politbiroja locekļi pārmetuši pārāk tolerantu izturēšanos pret čechiem, prasot stingrāku rīcību, nevairoties pat no militāras intervencijas. Prāgā tas radījis lielāku optimismu un cerības krīzi pārvarēt. Tai pašā laikā no Maskavas saņemtas ziņas liecina par pazīmēm, ka Pad. savienība gatava militāro spiedienu pret Čechoslovakiju mazināt. Arī Maskavas prese kļuvusi piejāvīgāka pret čechu reformistu kustību. Skeptiķi Prāgā uzjautrinās, ka šī saprašanās, varbūt, augusi reizē ar abu delegāciju izdzerto vodkas glāžīšu skaitu padomju salonvagonā, kuŗā ieturētas spēcīgas pusdienas, vilcienam katru reizi pārbraucot robežai Pad. savienības pusē . . .

Kāda ziņa, kas saņemta no informētiem čechu avotiem, vēstī, ka Brežņevs apspriežu laikā Ciernā pēkšņi saslimis un sarunas pārtrauktas. Dubčeka pavadībā viņš nogādāts atpakaļ salonvilcienā.

Pad. savienības iedzīvotājiem, kā vienmēr noticis jau 50 gadu, arī Čechoslovakijas neatkarības centieni turēti lielā slepenībā. Viņpus dzelzs aizkaram nenonāk neviena ziņa, kuŗa iedzīvotājiem nav „piemērota", lai radītu iespaidu, ka padomju imperijā viss kārtībā. Vienīgais oficiālais un partijas kontrolētais ziņu avots — aģentūra TASS arī šoreiz lakoniski vēstīja par „galotņu konferenci", aprobežojoties ar veco un trafarēto frazi par „draudzīgu domu apmaiņu un principu saskaņošanu uz marksisma un ļeņinisma bazes", kas ir arī Ciernas apspriežu komunikē galvenais saturs. Arī par Bratislavas sanāksmi tikai ziņots, ka bez Pad. savienības un Čechoslovakijas tajā piedalās pārējās Varšavas pakta valstis, bet ne vārda par dienvidslaviem un rumāņiem.

Čechu piedabūšanu uz sarunām Bratislavā rietumu diplomāti Maskavā uzskata par padomju taktikas uzvaru. Pagājušajā mēnesī čechi kategoriski atteicās braukt uz līdzīgu apspriedi Varšavā, bet pēc sarunām Ciernā čechi no turpinājuma Bratislavā nespēja atteikties. Pēc Maskavai dotajām koncesijām, Kremļa vietā ogles izrausuši austrumvācieši, poļi, ungāri un bulgāri, kuŗiem aplinkus ceļā sagādāta tikšanās ar čechiem pie viena konferences galda. It sevišķi franču un italiešu komūnistu priekšā, kuŗi simpatizē čechu kustībai, Maskava vēlējās paturēt „baltas rokas", kā arī parādīt savu „miermīlību" dienvidslaviem un rumāņiem.

Bratislavas apspriedes nobeigumā parakstīts dokuments, kuŗā Čechoslovakija, Pad. savienība un pieaicinātās četras satelītvalstis atzīst komūnistu partijas vadītājlomu savās zemēs un apņemas uzsākt „nesamierināmu cīņu pret buržuazisko ideoloģiju un visiem pretsociālistiskajiem spēkiem". Novērotāji spriež, ka Bratislavas deklarācijā nav nekā tāda, ko čechu reformisti nebūtu parakstījuši arī pirms mēneša.

Tūlīt pēc Bratislavas apspriedes Dubčeks televīzijas raidījumā pavēstīja tautai, ka „čechu intereses nav iztirgotas" un reformas turpināsies. „Mēs turpināsim ceļu, kuŗu esam uzsākuši, jo cita ceļa mums nav," apgalvoja čechu komūnistu partijas vadītājs.

Bratislavas dokumentā Pad. savienība atzīst atsevišķo komūnistu partiju tiesības veidot savu politiku saskaņā ar vietējiem apstākļiem, tikai izvairoties no partijas vadītājlomas mazināšanas valstī. Sešu komūnistisko valstu vadītāji viennojušies par saimniecisko sadarbību komūnistisko valstu koptirgus (COMECON) ietvaros, kā arī par strādnieku dzīves apstākļu uzlabošanu. Deklarācijā nav pieminēta Čechoslovakijas valdības liberālizācijas politika, tādēļ pieņem, ka panākts kaut kāds kompromiss, čechiem atsakoties no dažām brīvībām, kuŗas izraisījusi jaunā reformistu kustība. Runa varētu būt par preses, ceļošanas un vārda brīvību, par ko visvairāk uztraucās Maskava.

Bratislavas dokuments saista parakstītājus uz ciešu sadarbību ārpolitikā. Deklarācija, protams, uzrakstīta komūnistu terminoloģijā un ir vairāku tūkstošu vārdu gaŗa. Dubčeks atzīst, ka šī deklarācija nodrošina Čechoslovakijas „vienlīdzību, suverēnitāti, nacionālo neatkarību un territoriālo integritāti", bet partijas prezidija locekļa Spaceka izteicieni čechu ziņu aģentūrai CTK izrādās citādi. Viņš uzsvēra, ka sarunas Ciernā un Bratislavā gan bijušas vaļsirdīgas, bet reizē komplicētas. „Bija daudz problēmu, kuŗas radīja dažādie ieskati. Pieņemtā deklarācija ir mazāk mūsu liberālizācijas kustības atzīšana, bet vairāk vienošanās turpināt sociālisma ceļu uz kopēju mērķi, kaut ar dažādiem priekšnoteikumiem atsevišķajās komūnistiskajās valstīs," izteicās Spaceks.

Čechu komūnistu partijas organizācijas sekretārs un prezidija loceklis Simons savukārt atzina, ka deklarācija dod „brīvas rokas čechu komūnistu vadoņiem turpināt liberālizācijas politiku". Jautāts, kādēļ čechu komūnisti nepiedalījās Varšavas sanāksmē, kuŗā šo liberālizāciju nosodīja, bet labprāt ar tām pašām partijām runāja Bratislavā, Simons atbildēja: „Nebraukdami uz Varšavu, mēs ieguvām desmit dienu, kuŗās pasaules doma nosvērās mūsu pusē." Nacionālsapulces prezidents Smrkovskis izteicās: „Bratislavas sanāksmes rezultāti ir labāki nekā cerējām." Pad. savienības komūnistu partijas oficiozs „Pravda" konferenci apzīmē par „jaunu nozīmīgu soli uz sociālistisko valstu vienību un vēlēšanos palikt vienotiem, kas ir graujošs sitiens imperiālistu nodomam radīt nesaskaņas komūnistiskajās valstīs".

Domājams, ka Bratislavas deklarācijas galvenie punkti jau noteikti Ciernas sarunu laikā, bet pārējo četru komūnistisko valstu vadītāji pieaicināti tikai par statistiem čechu un padomju traģikomēdijā. Nopietnā Reutera telegrafa aģentūra ziņojumā no Maskavas jautā, kā izskaidrojams, ka krievi Ciernā un Bratislavā ielaidušies kompromisā ar čechiem, kaut iepriekš Prāgas reformistus apzīmēja par nodevīgiem revizionistiem, atkritējiem un pat par sociālisma pretiniekiem? Pēc visa tā Čechoslovakija nu atkal uzņemta kā lojāla valsts komūnistiskajā nometnē. Kas pamudinājis Maskavu un tās četrus uzticīgos satelītus uz samērā mīksto vienošanos ar čechiem, kuŗi pretim nav devuši nekādas nozīmīgas un redzamas koncesijas? Daudzi politiskie novērotāji pieņem, ka Kremlis maldījies Čechoslovakijas iekšējās situācijas novērtēšanā un savā rīcībā pārcenties, tādēļ nolēmis pēc iespējas neuzkrītoši atvilkties. Padomju prese uzbrukumus Čechoslovakijai apturēja jau Ciernas sarunu laikā. Maskavā cirkulē runas, ka rumāņu, dienvidslavu, franču un italiešu komūnistu partiju stingrā nostāja par labu Čechoslovakijai mudinājusi Brežņevu uz kompromisu ar Dubčeku. Pad. savienība pametusi cīņas lauku Čechoslovakijā bez acu pamirkšķināšanas, cerot ar to nostiprināt savu prestižu. Cik vēlams bijis Maskavas politbiroja apciemojums Čechoslovakijā, liecināja čechu meiteņu priecīgi pasniegtie ziedi, politbiroja locekļiem no Ciernas aizbraucot . . .

Citāda bija Austrumvācijas komūnistu vadoņa Ulbrichta sagaidīšana Bratislavā. Čechi viņu „apsveica" ar naidīgiem saucieniem, bet vecais vācu komūnistu lapsa bija iegrimis lielās automašīnas pakaļējā sēdeklī gandrīz līdz ausīm un pūļa naidīgo izturēšanos izlikās nemanām.

Varšavas pakta valstu manevri Čechoslovakijā beigušies ar alianses militārо spēku virspavēlnieka maiņu. Austrumvācijas ziņu aģentūra AND ziņo, ka līdzšinējais virspavēlnieks, padomju ģenerālis Kasakovs, „slimības dēļ atkāpies". Viņa vietā par Varšavas pakta militāro spēku virspavēlnieku iecelts sarkanarmijas ģenerālis Štemenko.

PAZIŅOJUMS LASĪTĀJIEM

Redakciju slēdzot, saņemta ziņa, ka Kanadas pasta darbinieki streiku beiguši un nākošajā nedēļā sūtījumus atkal piegādās adresātiem. Paies tomēr vairākas dienas, kamēr manuskripti redakciju sasniegs regulāri, tādēļ arī nākošajā nedēļā iznāks tikai viens mūsu laikraksta numurs. Sākot ar 21. augusta izdevumu, „Latvija Amerikā" lasītājus atkal apmeklēs regulāri divreiz nedēļā.

Redakcija

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Ministru prezidenta Trudo valdīšanas zīmē līdz šim pirmais ievērojamākais solis sperts vienīgi inflācijas paplašināšanās virzienā. Streikotāji pasta darbinieki saņēmuši savu prasību apmierināšanai ne tikvien 15, bet 15,1% algu pielikumu, 11 samaksātas svētku dienas gadā un citus uzlabojumus. Arī Air Canada pilotiem, kuŗi pieprasījuši līdzīgas algas kā viņu ASV darba biedriem, solīts 16,5% algas paaugstinājums. Lidotāji pieprasījuši 21% un, ja nevarēs vienoties, 20. augustā Kanadas gaisa satiksmes sabiedrībai pieteiks streiku.

☆ Toronto universitātes vadība piedāvājusi studentu administrātīvajai padomei sēdekli universitātes prezidija padomē, kuŗas uzdevums palīdzēt dekānam izšķirties mācības spēku iesaistīšanas, mācību programmas maiņas u.c. jautājumos. Studentu padomes priekšsēdis Stīvens Langdons izteicies, ka šim aicinājumam neesot lielas nozīmes, tomēr viņš iestātos par piedāvājuma pieņemšanu, ja prezidiju padomes sēdes turpmāk būtu atklātas un studentu reprezentācija uz vienlīdzības bazes. Arī Lavala universitātē, Kvebekā, nākošā akadēmiskā mācību gadā studentu pārstāvjiem paredzētas vietas atsevišķo nozaŗu vadībā.

☆ Britu 18. gs. politiķa, modernā konservātīvisma tēva Edmunda Burkes vārdā nodēvētā studentu savienība, kuŗas locekļu skaits visā Kanadā ir tikai ap 400, šķiet pieteikusi kaŗu ministru prezidentam Trudo. Edmunda Burkes savienības priekšsēdis un viens no dibinātājiem D. C. Andrūzs preses intervijā izteicies, ka drīzumā iznāks jauns pamflets ar atbildēm visiem, kas savienību nodēvējuši par naida cēlājiem. Viņi izaicinot Trudo noliegt minētos faktus un sagatavojušies pat stāties tiesas priekšā, bet nedomājot, ka tiktāl nonāks. Sabiedrība uzsāks arī cīņu pret t.s. naida literātūras likumu. „Ir ļoti bēdīgi, ja publicē taisnību un tā tiek nosaukta par naida literātūru" . . izteicies Andrūzs.

☆ Toronto lielais pārtikas preču koncerns Loblaw Groceterias Co. paziņojis, ka 31. augustā izbeigs zaļo marku lietošanu. To vietā apsvērta cenu reducēšana vairāk tūkstošu precēm. Uzņēmuma direktors Leons Veinsteins atzinies arī, ka 20—25% pieaugums apgrozījumā sākuma gados radies tieši marku dēļ, bet pēdējā laikā strauji mazinājies. Neesot vērts pašiem sevi mānīt par to, ka marku izmaksa tiešām atspoguļojas cenās. Loblavs pirmoreiz ieviesa markas pirms deviņiem gadiem 259 veikalos Ontario un Rietumkanadas provincēs. L. Veinsteina paziņojumam atsaukusies skeptiskā Kanadas maiņas marku sabiedrību apvienības priekšsēža M. Vesta balss. Viņš norādījis, ka ASV viena pārbaude pēc otras rādījusi, ka šādās reizēs firmas uz īsu laiku tiešām reducē cenas, bet ātri vien tās atkal paaugstina iepriekšējā līmenī un patērētājam jāmaksā tādas pašas cenas arī bez marku saņemšanas. Šāsdienas tirgū viens reklāmas resp. apgrozījuma veicināšanas veids tikai nomainot otru un maiņas marku rūpniecība Ziemeļamerikā pārāk labi nostabilizēta, lai izniktu.

☆ Kanadā ieradušās pirmās kravas mašīnas, buldozeri un zemes racēji, kas ražoti Pad. savienībā, liecinot par padomju censanos sākt konkurenci pasaules tirgū. Mašīnas paredzētas darbiem Vellanda kanālī. Kopā ar mašīnām ieradušies arī vairāki padomju inženieŗi un gaida iebraucam vēl sešus, kas apmācīs mašīnu lietošanā. Padomju smago rūpniecības mašīnu izplatīšanas tiesības palīdzējusi iegūt angļu financistu grupa, kas arī parakstījusi līgumu ar Pad. savienību. Mašīnas ražotas Baltkrievijā.

ATOMA SKALDĪTĀJS AIZSAULĒ

Getingenā, Vācijā, 28. jūlijā miris Nobela prēmijas laureāts prof. Otto Hāns, kuŗš 1938. gada decembrī kopā ar Berlīnes zinātnieku Frici Strasmanu atklāja, ka urāna atomu iespējams saskaldīt.

Sabiedroto kaŗaspēkam okupējot Vāciju, prof. Hānu internēja Kembridžā, Anglijā. Tur viņu sasniedza ziņas par pirmās atombumbas postīgo iedarbību Hirošimā, kas zinātnieku tik ļoti satrieca, ka draugi baidījušies par viņa veselību. Pēc piederīgo un kollēgu - zinātnieku liecībām profesoram Hānam bijusi grūti panesama doma, ka viņa ievērojamais atklājums palīdzējis sagādāt postu un nāvi tūkstošiem nevainīgu cilvēku.

Prof. Hāns mira mugurkaula ievainojuma sekās, kuŗu guva martā, izkāpjot no automašīnas un kritot.

„SAVU" IZGLĪTĪBAS SISTĒMU VEIDOJOT

Vairākus gadus vērojis, ka sarkano kuļiju darbība „kultūras revolūcijas" taisīšanā radījusi vienīgi chaotiskus apstākļus, un nespēdams izdomāt nekā jauna un oriģināla, Ķīnas komūnistu partijas galva Maocetungs, uzticīgs Staļina ēnai līdz galam, nolēmis arī šoreiz mīt Staļina kultūrālajās pēdās.

Jaunākā instrukcija izglītības revolūcijas gaitā vēstī: „Studenti izraugāmi no strādnieku un zemnieku vidus ar pieredzi praksē; pēc pāris gadu studijām viņiem jāiesaistās produkcijā." Tas nozīmē, ka vidusskolu beigušajiem turpmāk būs jāiesaistās darbā un jāpierāda prakse sava ideoloģiskā stāja, iekām no viņu vidus izraudzīs akadēmisko materiālu. Fabrikās un komūnās nodibinātajām revolūcionārajām komitejām ar šo dots efektīvs ierocis izslēgt no tālākas izglītības iespējām visus, kuŗu ideoloģija šķietami „neveselīga", par spīti apdāvinātībai un piemērotībai studijām.

Citiem vārdiem, Maocetungs atkārto to pašu, ko Staļins 20-to gadu beigās īstenoja Pad. savienībā: techniskajās fakultātēs uzņemt 70% strādnieku izcelsmes jauniešu, kas desmit gadu laikā spēja aizstāt vecos „buržuaziskos' spēkus visās rūpniecības nozarēs, no kuŗiem citādi nevarēja atbrīvoties.

Jaunais noteikums nozīmē vēl citu svarīgu pagriezienu sarkanās Ķīnas izglītības laukā. Kopš vairāk nekā 50 gadiem Ķīnas izglītības sistēma līdzinājās rietumnieku sistēmai — universitātēs lieto ārzemju mācības grāmatas, to iedalījums rietumniecisks, un daudzi ievērojami ķīniešu akadēmiķi ieguvuši izglītību britu un amerikāņu universitātēs. Iznākumā universitātēs producēja profesionāļus visās nozarēs, kuŗu galvenā interese bija techniskā, nevis ideoloģiskā. Tas radīja neizbēgamu sadursmi ar politiskajiem kadriem un viņu masu ideoloģiju. Turpmāk universitātēs uzņemot vienīgi ideoloģiski sarkanus studentus, Maocetungs cer nodrošināt jaunas, viscaur komūnistiskas techniskо un zinātnisko ekspertu paaudzes izaudzināšanu.

Domā, ka nākošais solis būs arī stingra humānitāro fakultāšu programmas maiņa, pie tam medicīnisko nozari iekļaujot techniskajās fakultātēs. Mācības laiku saīsinās par 2—3 gadiem, lielāko vērību veltījot praksei, ne teorijai. Gluži kā Pad. savienībā . . .

NASERS DEVIES UZ MASKAVU ĀRSTĒTIES

Ēģiptes prezidents Nasers devies uz Maskavu, kur paredz uzturēties pāris nedēļu, lai ārstētos pie padomju speciālistiem. Pašreiz 50 gadu vecais Nasers nobažījies par savu veselību un jau beidzis smēķēšanu. Kāds Kairo laikraksts ziņo, ka Nasers Pad. savienībā saņems „dabīgo ārstēšanu". Viņš s[illegible]ējies par darba spēju mazinā[illegible]nos un vispār nejūtoties labi. Jordānijas karalim Huseinam prezidents Nasers izteicies, ka Ēģiptes bruņotie spēki nebūs sagatavoti cīņai ar Izraēlu pirms 1970. gada. Ziņas no Kairo vēstī, ka arī Pad. savienība uzskata, ka Ēģiptes armijas sagatavošana jaunam kaŗam varētu ilgt vēl 4 vai 5 gadus.

„Aizbraucām pie Dubčeka pēc padoma. Būsim drīz atpakaļ."

Ed. Keiša karikatūra